

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: V. Honvéd-utca 10. szám.
Kiadóhivatal: V. ker. Nádor-utca 24. szám.
Szerkesztői telefon: 36—88.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felolvasó szerkesztő: **KABOS EDE**
Nyomtatás: **HERTZKA LOTHÁR**

Égés évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Végvonaglás.

Írta: *Méray-Horváth Károly.*

Vigyázzunk!

Döntő fordulatok küszöbén állunk!

A meddő, céltalan viaskodás az országgyűlési pártok között holnap újra megindul. Meddő viaskodás, mert ami ott történik és történni fog, az nem a nemzet erejének kitörése, hanem elavult világoknak, a multak életét élő politikai pártoknak, a való életből 1867 óta már kihalt kuruc-labanc-világnak utolsó recsegése. Kívül, a nap éltető fényében már új világ van, új Magyarország. Nem a fertálytelkes gazda többé a magyarság végvára, hanem a nemzet: *mindenki, aki e földön dolgozik.* E milliókból él az ország és e millióktól elzárkozva csak élettelen fogalmak, dogmák és érdekek körül való pártoskodás minden politika.

Egy teljesen lejárt politikai világ összeomlásának végső recsegései következnek. A 48—67-es parlament már csődöt mondott. Most az utolsó mérkőzést nem követheti más, csak az összeomlás.

Hadd omoljon össze. Nézzük nyugodtan, szenvedelem nélkül. Ne higgye senki, hogy a-haza van vesztélyben. Semmiféle ordítózás, semmiféle vesztélykiáltás fel ne izgasson senkit. Hadd omoljon össze, ami az országnak immár rákfenéje lett.

Hiába jut a győzelem a küzdő felek akármelyikének. Ami felett győz: romok, az osztályparlamentnek romjai.

Nézzük nyugodtan és hidegvérrel, ami ott történik. Ott már nem csinálnak politikát. Az nem politika többé, csak élethalálharca, végső agóniája egy elavult, a multak emlékein élőködő 48—67-es parlamenti rendszernek. A duhajkodásnak egy-két fogása még, és vége!

Politikát ott már nem csinálhatnak. Politikát ma csak kívül csinálhat: a nép.

Minden józanságának és okosságának első dolga: a teljes elzárkozás mindentől, ami ma parlament.

A második: helyezzük el az elmult 48-at és 67-et a magyarság történelmi emlékei közé. Ma más időket élünk. Ma nem az a Bécs többé a veszedelmünk, amely Magyarországból tartományt akar csinálni: ma Magyarország tartja fenn az egész Ausztria politikai létét. Ha Magyarország nincs: Ausztria szétbomlott. Ma az a Bécs a veszedelmünk, ahonnan a feudális

arisztokrácia a reakció mérgét viszi az ország vérébe; az a Bécs, ahova a klerikalizmus csontjai, hatalmi ereje, támaszkodnak; az a Bécs; ahonnan a nemzetközi fekete seregnék titkos mozdulatai mozgattatnak az ország társadalmi testében.

Ma az életben, a való állapotok szerint, nem 48-as és 67-es politika áll többé szemben egymással. Hanem az egyik oldalon a reakció és vele szemben a nemzet dolgos életének legfőbb életérdeke. Mindaz, ami Bécsből jön, nem államhatalmi veszedelem többé, hanem *szociális veszedelem, a magyar dolgos társadalom veszedelme.* A magyar dolgos társadalom ellen a magukat magyarnak nevező nemzetközi dologtalank központi ereje Bécsben van.

Ne vezessenek félre bennünket a frázisok a dolgok valóságának látásában. Némituk el magunk körül a hazugságot, amivel magát ámitja a szocialista, hogy ő nemzetközi; és némituk el a hazugságot, amivel a dologtalan ámitja a világot: hogy ő magyar. Az a munka, amely akár kezünkkel, akár fejünkkel itt folyik és amelyből az ország él, táplálkozik és gyarapszik, az nem nemzetközi. Nemzetközi ma már csak a dologtalanság.

A dologtalanok reakciója Bécsből jön. Ellene csak *egy hatalom van: a dolgos magyarságnak szociális ereje.*

Csak *egy választófal van ma a politikában, minden egyéb csak frázis, hazugság.* A kérdés csak ez:

Reakció-e vagy a nemzet fejlődő, haladó szociális hatalma?

Ne vezessen többé félre senkit se 48, se 67. Mindkettő a multaké. Jövő-dő csak itt van, *a nemzet dolgos embereinek szociális erejében.*

Álljunk készen, közelg a mi napunk. Nélkülünk nincs tovább egy lépés sem — előre!

A harmadik dolog a kiegyezés.

Kuruckodás, labanckodás, ami a parlamentben a kiegyezés körül folyik. Negyvennyolc minél többet akar kicsikarni, hatvanhét pedig minél többet engedékenységgel elérni. Épp úgy, mint hajdan.

A valóság pedig Ausztriával szemben ma már ez:

Ausztria dögvőron van. Ausztria szétbomlik. Feltartóztathatatlan immár a szétmállása. Ausztria: kadáver. És ez a 48—67-es parlament még ma is kuruckodik s labanckodik: — egy kadáverrel?!

Holott elkerülhetetlenül bekövet-

kezendő tény, — s ma e folyamatnak már csak mi vagyunk az egyedüli feltartóztatói — hogy elebb-utóbb, akarva nem akarva, itt állunk egyedül: önálló Magyarországra.

Ki készíti ezt elő? Kurucok, labancok? *Háttal a jövő felé!*

A dolgos Magyarság önálló államéletének legfőbb kérdései előtt állunk. A nemzeti munkának, amely mind csak 1867 óta keletkezett, a teljes gazdasági és társadalmi erejéről van szó. Itt mindmáig a politikában a nemzeti munka, a termelés, csak adóztatási kérdés volt és osztályérdekeknek, korrupciónak, politikai szolgálatoknak, dologtalanságnak adott kedvezés. *Szociális kérdések ezek, amelyek nélkülünk, a dolgos Magyarország nélkül, meg nem oldhatók.*

Az óra ütni fog, hogy tovább nincs — nélkülünk!

Ennek az országnak új parlamentje lesz. Az egész dolgos magyarságnak képviselője.

Ehhez a maihoz többé semmi kö-zünk.

Az az erőszak, amely ott dúl, hadd duljon végig mindenben, aminek össze-omolnia kell. Az az erőszak nem érinti a nemzetet.

A nemzet széles rétegeiben meg-mozdult már az eleven élet sodrása. A parlament reformjának, a választói jog reformjának zászlaját lengetik az új szellemek. Ilyen elavult választási rendszer nincs már sehol, ahol civilizált világ van, sehol Európában, sehol, ahol a nemzeti munka az állam élete, csak ahol hatalmi abszolútizmus tartja rab-szolgaül a nemzet munkáját.

Az az erőszak, amely ott dúl a parlamentben, nem érinti a nemzetet. De amely pillanatban a nemzet ellen fordul az erőszak, a nemzet ellen, amely nincs a parlamentben, a nemzet ellen, amely azokból áll, akik itt fejjel vagy kezükkel dolgoznak és akiknek munkássága minden, ami itt nemzeti élet, és más semmi sem nemzeti élet, csak ez — amely pillanatban erőszak állja útját annak a kényszerű, szükséges és elkerülhetetlen átalakulásnak, hogy a nemzet képviselője a nemzeté legyen, valamennyiünké, akik munkánkval alkotjuk a nemzet életét: — amely pillanatban az erőszak a nemzetnek ebben útját akarja állani: abban a pillanatban itt az óhatatlan, végzetes felfordulás.

Ez a nemzet politikája. Vigyázzunk!

Mozgalmas napok.

Budapest, december 12.

Kérdőjel minden arcon. S minden kérdőjel ugyanazt a kérdést jelenti: „mi lesz?” Feleletet pedig erre a kérdésre senki nem adhat, a legjobban beavatottak sem. Mert ezek is csupán azt tudják, hogy az ő saját táboruknak mi a szándéka, de a másik tábor terveit nem ismerhetik. Nagy a titkolódás az egész vonalon. Hétszerezes fátvállal borítva el mindennik fél a taktikáját. Mert az jellemzi ezt az egész zenebonát, hogy ország-világ tudja, ki mit akar és ki mit nem akar; ellenben senki nem tudja, hogy amit az egyik fél akar, hogyan akarja megvalósítani, s amit a másik fél nem akar, azt hogyan véli megfusithatni.

A tünetekből mégis az vezethető le, hogy az ellenzéki taktika nyilván az erőszak legnyitabb és legnyersebb kifejtésére akarja a kormányt rácsábítani. A kisebbségnek az kell, hogy mennél kiméletlenebb jogtiprással lehessen az ellentáborot vádolni. Legyünk tehát elkészülve ilyen irányú ugratásokra. Viszont a kormány érdeke, hogy hidegvérrel megtartsa a célját — a Ház új alakulását és az indemnitás megszavazását — a lehető legeszkélyebb rázkódtatással érje el. Legyünk tehát elkészülve a többség részéről erősen rezervált viselkedésre. Az perze megeshetik, hogy előre nem látott incidensek hűvösebb viselkedésre bírhatják a kisebbséget, s kihozhatják másfélől a sodrából a többséget. Vagyis: még ez a prognosztikon is megdőlhet s tehát ott vagyunk, ahonnan kiindultunk, hogy senki nem tudhat semmit.

Az ellenzék kora reggel együtt és egylog fog a képviselőháza vonulni, vezető bizottsága pedig kimondta, hogy szabad folyást enged a szenedvények amugy sem irányítható kitérésének, mert ragaszkodnia kell ama fogadalmához, hogy Perczel Dezső elnökölés mellett nem tárgyal. A förgetegnek elsőzetes bejelentése sem meglepődő, sem izgalmat nem okozott a szabadelvű pártkörben, ahol elszánt, de nyugodt hangulat uralkodott.

A mai nap krónikája mindezek után ama kérdőjellel záródik le, amely el megindult. Jósolgatni pedig nem érdemes, mikor néhány óra múlva az események uris meghozzák a feleletet...

TARCA

Kucskok.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Irtá: *Beszél Geza.*

Huszonnégy jel, ez az első kules. Ennyi betűt kell megtanulnia a gyermeknek s ezáltal egy oly kulesnak jut a birtokába, mely megnyitja előtte a tagolt hangok, a szavak, a szavakhoz fűzött fogalmak lerajzolásának és fölismerésének mesterségét. Azután egy halom szót rögzít meg fogóony tábláján a fiatal elme. Hozzáfűzi emlékezetének fonala által egy-egy hangösszetételhez annak konvencionális értelmét, jelentőségét, tartalmát. A szó *kiváltja* az agyból a tárgy vagy fogalom emlékét, viszont a tárgy a szót. Az agysejtek játékában ez a reciprocitás, a kölcsönhatás. Es ha egy szerény kis szótár tartalmának megfelelő szókincset ölelt föl magába az emlékező, akkor egy újabb kulesnak jutott birtokába a fejlődő lélek. Birja egy nyelvet, egy nemzetet, egy néplélek gondolatraktárának kulesát.

A természettudományok művelője bezárkózik laboratóriumába és alkotórészeire bontogatja a természet produktumait mindaddig, amíg megtalálta az összetételük elejét, az ugynevezett elemeket, az anyag ismeretének egyik kulesát.

A csillagász hatalmas tubuszokkal os-

Jegyet! Jegyet!

Egy országot egy képviselőházi jegyért! Ma ez volt a jelige és a könnyelmű ígért városzerte. A nagy látványosságok idején így szoktak közönségek egy ablakért, egy zugért, ahonnan a paradét látni lehet. Mert az emberek ma mind a holnapi látványosságra készültek s a szenzációsnak ígérkező premierek ntán nem törtek magukat még soha annyira, mint a holnapi repiz után. A közönség körében perze rómséges hírek terjedtek el arról, hogy holnap mi fog történni. Itt azt beszéltek, hogy a parlamenti rendőrség ma egész nap gyakorlatokat végezt, amott azt, hogy már az ülés megnyitása után parázs verekedés fog kitörni. A harmadik helyen még tovább mentek s azt újságolták, hogy a holnapi nap a véres összehittetés napja lesz. Voltak aztán vidámbb kedélyű horosztópok is, akik tréfával és ötlelettel szineztek ki jóvendöléseiket, amelyek közül nem a legutolsó az, hogy az elnöki emelvény fölött egyszer csak meg fog jelenni egy ur, kivesz a kabátja alól egy vízzel tele tömlőt, azt megnyitja s végigönti vele az elnökököt.

Ilyen kedves s mozgalmas eseményeket pedig mindenki látni akart s már reggel elindult az áradat a képviselőház felé, hogy jegyet kérjen a holnapi ülésre. A „circusz és kenyér” kiáltás leszorult a napirendről s helyét ez foglalta el: Jegyet! Jegyet!

Amde hiábavalónak bizonyult minden reménykedés. A haznagi hivatal ajtajára kifüggesztették a szenzációkra éhes szenedvények halálos ítéletét, amely így szól:

— A holnapi ülésre minden jegy elkel!

Most már vissza kellett fordulni. Egyednányan megpróbálták még a halálos ítéleten is felül álló protekciót, de az is keveset használt. A jegyek elfogytak s a kíváncsi publikumnak holnap nem lesz része a repiz gyönyörűségeiben.

A Házban egyebéknem látták olyan betétnék a holnapi napot. Eltek avval a föltevéssel, hogy a kását nem eszik olyan forrón, mint ahogy főzik s ennéltoyva nem is tettek egyéb intézkedéseket, mint olyanokat, amelyek meg fogják akadályozni, hogy a közönség a folyosókra tödülhasson s az ülsteremhez vezető ajtóknem nem engednek mást, mint képviselőt és igazolvánnyal ellátott hírlapírókat. A darabont-testőrségről, amelynek soriala közt Perczel Dezsőt már látta fölvonulni a fantázia, a Házban mítsem tudnak. *Maqa Perczel nem akarta megtűrni még azt a hat darabontot sem, akiket az elnöki és előadó emelvény följáróhoz akartak allítani.* Kijelentete, hogy ő nem lél s az enökség többi tagjainak kellett meggyoznie az elnökököt, hogy bár nincs ok rá, mégis jöjjen föl, mint megijedni.

A holnapi első ülésről a P. E. a következőket jelenti:

A képviselőház keddi ülésére nézve a mai nap folyamán minden eshetőségre való tekintettel megtette az intézkedéseket a képviselőház elnöksége és háznagya. Utasították a portást, hogy a képviselőház főbejárátán kizárólag csak a képviselőket, a Ház tisztviselőit és az újságírói karzatra igazolvánnyal ellátott hírlapírókat engedje be. Annak konstatálása céljából, hogy valaki belépésre jogosult, a háznagyi hivatal rendelte folytán két terembiztos lesz a főbejárátánál. Sem a képviselők, sem a bemenetelre jogosult más egyének tehát *ismerőseiket, vagy családtagjaikat magukkal nem hozhatják*, minthogy azok semmi körülmények között nem fognak beocsáttatni. A folyosókön pedig képviselőken és újságírókon kívül senki sem tartózkodhatik.

Benn az ülsteremben is találunk egy szembe-tünő változást a készülő harc szenedvényességére való tekintettel. Az összes miniszteri asztalokról ugyanis eltávolították a tintatartókat, a papírvágókést, sőt még az itatóst és a papírtartó blokkot is, nehogy ezeket olyan célból vegyék igénybe az ellenzéki képviselők közül némelyek, mint azt az emlékezetes november 18-iki estén tették. Sőt továbbmenőleg is történtek preventív intézkedések. Kivittették ugyanis azokat a kis székeket, amelyek közvetlenül az elnöki emelvény alatt a szögletben, valamint a gyorsírói hely körül voltak. Szóval eltávolítottak minden olyan ingóságot, amelyet az izzó szenedvények nem rendeltetésének megfelelő használatra vehetnének igénybe.

Ami magát az ülés lefolyását illeti, képviselői körökből az az információit kaptuk, hogy az ülés *nyagon rövid ideig fog tartani.* Az elnök ugyanis a vele már hivatalból között királyi kéziratot rögtön az ülés után felolvastatja és azután átadja a szót a miniszterelnöknek, aki a legsürgősebb törvényjavaslatokat a Ház elé fogja terjeszteni. Beszélük azt is, hogy a *miniszterelnök ezen előterjesztései között valami olyan is lesz, amely nagyfontosságú nemzeti vívmányt tartalmaz;* de hogy ez mi lesz arról pozitív hír egyáltalában nem tudható meg. A miniszterelnök előterjesztései után az elnök mindenestre intézkedik a benyújtott törvényjavaslatoknak bizottságokhoz való utatására, esetleg az új házszabályok szerint megszabva azt a maximális időt, amelyen belül a bizottság jelentést az illető törvényjavaslat, például az indemnitás tárgyában előterjeszteni tartozik. Minthogy pedig az első ülés napirendjén semmi egyéb tárgy nincs, mint a következő ülés napirendjének megállapítása, az elnök az új házszabályok rendelkezésének megfelelőleg

tromolja az eget, lefotografálja az égi testeiket, vegykémieli a csillagok sugarát és kulesot keres ama hasonlatossághoz, melyet a mi világunk és az idegen világok közt föltételez. Ez a kules kaput nyit egy gondolatnak, diadalkaput, melyen át az egyenlőség elve, illetőleg a közös sors gondolata az Univerzumba bevonul.

Mi azonban ne háborgassuk az á-b-c barátokat, se a kicsinyeket iskolatermeikben, se a nagyobbakat könyvtáraikban. Ne zavarjuk a csillagászot tubuszai és a természettudóst lombikjai közeppel. Maradjunk — legalább gondolatban — a szabad ég alatt, e nagy város zajos és népes utcáin a sokaság között. Menjünk a boulevardokra és olvassuk le a szép és nyárias és biszke és szelid és ezilaj és ragyogó asszonyok és lányok ábrázatából, ami onnan minden indískréció nélkül leolvasható. Keressük meg e sima arok megfigyelése közben azt a kulesot, mely az arcjáték titkait némileg föltárja, azt a kulesot, mely valamenynyire megnyitja előttünk a lélek titkórének hátterét vagyis azokat a rugókat, okokat, érzéseket és lélektelbi villamzárlásokat, melyek az arcjátékot szabályozzák, vezetik. Más szóval: betűzzünk ki a fiziognómia rejtélyeiből — megfigyelés és következtetés révén — valamit.

A divatos hajzat eltakarja ugyan a homlokot majdnem egészen, de hiszen erre alig van szükségünk. Az agnak csontbástyáján nem cikáznak át se az indulatok, se az ötletek. A homlokunk éppen csak annyi szerepe van az arcjátékban, hogy a szem haragos kisugárzásának függőleges — a csodálkozásnak

pedig vízszintes hullámvonalakkal akkomponál. Ránecokba verődik a homlok, valahányszor szigoravá lesz a tekintet, de már a komolyság és a mogorvaság hangulata közt levő árnyalatbeli különbséget elváltozással nem kieri. A fület is csak az állat hegyezi, de nem az ember. Az orrcimpák is csak elvételre mozdulnak meg és akkor is az indulatok nem jellegét árulják el, csak az erejét. Az arcesontok szintén mozdulatlan pillérei az ábrázatnak és legfőbb látszólagos szerepük van az arc mozdulataiban. Az arcjáték alfája és omegája tehát igazában csakis a szem és a száj mozgékonyaságára és az ezek által előidézett arcjellegváltozásokra szoritkozik. Mellözve az árnyalatokat, keressük először is ama két véglelet, melyet a szemnek és a szájnak fizikuma megenged.

Ha úgy tetszik — legyen most nyár avagy tavasz. Hiszen a gondolatnak nem parancsol a kalendárium.

... A ligetben vagyunk, a köröndön. Szép, fiatal urihölgy és egy hozzáillő fiatalember jönnek egymással szembe. Már messziről köszöntik egymást mosolylyal. Jegyesek. — Hátradugott karra! közeleg menyasszonya felé a férfi és mikor már csak két lépésnyire van tőle, hirtelen egy pompázó rózsát nyujt feléje üdvözlételül, meglepetés gyanánt.

A hölgy — ugyebár — *tágra nyíll szemmel nézi a virágot és az indulatszó elröppenő hangját derüs mosolygás kíséri.* Mind a két arcmozdulat, ugy a társuló szemhéj, valamint a szájszögleteknek fölfelé hajló gyöngéd

nyomban ezt intézti el s a szövegre esetleg jelentkezőket nem véve figyelembe, megteszi előterjesztését a következő ülés napirendjére nézve, ami felett a Ház legfeljebb négy, szorosan a tárgyhoz tartozó hozzászólás meghallgatása után vita nélkül egyszerű szavazással dönt. Ha pedig a következő ülés napirendje már meg van állapítva, az elnök az ülést rögtön berkeszti.

Az esti órákban az a hír kelt szárnyra, hogy az ellenzék felfogása szerint a lex Daniel hatálya nem terjed ki a Ház megalakulására s ennél fogva az ellenzék ezen a holnapi napon megkezdí az alakulás lehetetlenné tételét. Állítólag erre kell magyarázni az ellenzéki taktikának a szabad kézre vonatkozó rendelkezését. Mert így a szabad ellenzékkel sikkal-dóbbal, kerepeltékkel, talán lübbombákkal is, följegyverkezve jönnek el az ülése és így iparkodnak megakadályozni a Ház megalakulását s ezzel azt a szinte esküvel fogadott céljukat is, hogy Perczel többé ne elnököljön.

Mindenestre azon fordul meg a holnapi nap, elnökölhet-e Perczel Dezső vagy sem.

Az ellenzék erősen fogadkozik, a szabadkezűk fegyverkeznek is, de a szabadelvűpárt tömören és elszántan megy az események elé.

Az Andrásyok és az ellenzék.

A nap legnagyobb politikai eseménye kétségkívül az a látogatás, amelyet Andrásy Gyula, a szabadelvűpártból kilépettek vezére tett ma Kossuth Ferenc József-körtüi lakásán. Ezt a látogatást délelőtt fél tíz óra körüli konferencia előzte meg Andrásy Gyula lakásán, ahol a disszidensek gyűltek össze. Ennek a konferenciának volt aztán következménye a disszidensek vezérének meglepő látogatása a függetlenségi párt vezérénel.

Andrásy Gyula délelőtt tizenegy óra körül hajtattott Kossuth Ferenc lakására, ahol már akkor ott volt Bánffy Dezső báró, majd pedig megérkeztek gróf Apponyi Albert, Gulner Gyula, Justh Gyula, Polónyi Géza, Holló Lajos, Rakovszky István és Szederkényi Nánor.

Az így egybejött társaság azonnal megkezdte tanácskozásait, melyeknek eredményeiről természetesen pozitív alakban nem kerültek hírek a nyilvánosság elé, ami nem is csodálható, mert hisz a konferencia taktikai kérdésekről folyt. Anyit mégis tudni véltek ellenzéki körökben, hogy Andrásy Gyula közt mint a disszidensek vezére közt egyfelől, másfelől a konferencián jelenvolt ellenzék vezérő-bizottság töredéke közt kifejezték a házszabályok kérdésében bizonyos megállapodások teljesén bizalmasok, olyannyira, hogy azokat ratifikálás alá nem is bocsátják. A konferenciáról ez volt az első kombináció.

körvonala, vagyis a mosoly: az arc színjátékában egy-egy főszereplő, annak szingardagságában egy-egy alapszín, az arcaját változtatóságában egy-egy jelentős tényező.

Most idézzük fel ugyanezen jelenet keretében az ellenkező hatást, hogy az ellentétes arcmozdulatot lássuk, vagyis a kellemetlen meglepetést.

Mialatt a fiatal ember hölgye felé közeleg, észrevétlenül valami undort ébresztő féreg hullott a virágra és így az udvariassági aktus éppen ellenkezőjét idézi elő annak, amit célba vett: — az ifjú hölgy önkénytelenül hátralep, ugyanez a szeszorítva szemhéjait annyira, hogy látóképessége a minimumra fokozódik le és a megfelelő indulathang kifakadása közben a szájszögletek egy-egy lefelé hajló körív bekezdő vonalát mutatják.

Ebből tehát azt állapíthatjuk meg, hogy a szemhéjak kinyílnak, kitágulnak a kellemes — de lezárulnak, összehúzódhatnak a kellemetlen látvány hatása következtében. Bizonyára ezen fordul meg a kérdés. Ez adja meg, e sorok írójának laikus véleménye szerint, az arcaját egyik részletének magyarázatát. A kellemes, a széppel, a gyönyörűt ígérő és élvezetet fakasztó — valamint minden oly jelenséggel szemben, melyre nézve a villámszerű gyorsasággal elkázó gondolatként intézve ezt hirdeti: „jól meglekintél!” — látványává lesz az ember a lehetőség legszélsőbb határáig. A szemhéjak a boltívnek leglátványosabb vonaláig visszahúzódnak, hogy a szemgolyónak látótereje

A második már arról szól, hogy Andrásy Gyula azért kereste föl Kossuth Ferencet, hogy az ellenzékét rábírja arra, hogy vegyen részt a Ház megalakulásával együttjáró szavazásokban. A disszidensek vezére állítólag azazl iparkodott az ellenzékkel ebbeli kérdésnek teljesítésére bírni, hogy miután a szavazás titkos lesz, a napok óta folyó agitáció hatása alatt esetleg több szabadelvűpárti képviselő vagy tartózkodni fog a szavazástól, vagy az ellenzékkel fog szavazni, úgy hogy az elnök-választásnál többsége lesz az egyesült ellenzéknek. Ezt a magyarázatot sokan már csak azért kétkedve fogadták, mert az ellenzék Podmaniczky-hoz intézett ismeretes levelében nem azt mondta, hogy a szavazástól tartózkodni fog, hanem csak azt, hogy nem követi a szokásos eljárást a jelöléseknél, vagyis nem respektálja a szabadelvűpárt jelöléseit, hanem külön listával fog szavazni.

A konferencia eljárás és eredményéről elterjedt hírek közül a legvalószínűbbnek látszik az a harmadik hír, amely azt mondja, hogy gróf Andrásy Gyula azért lépett a disszidensek megbízásából érintkezésbe a szövetség vezető férfaival, hogy megtudja tőlük, miféle taktikát akarnak követni a holnapi ülésen, hogy ehez képest állapíthassák meg a maguk taktikáját. Kaszinói körökben azt beszéltek, hogy e taktika alapelve mindenestre az, hogy a disszidensek minden olyan magartástól tartózkodni fognak, amely botrányokra vezethetne, de viszont minden erővel támogatni fogják az ellenzék minden olyan taktikai lépését, amely a kormány esetleges újabb erőszakossága ellen irányul.

A disszidensek délután négy óra körül újabb tanácskozásra gyűltek egybe gróf Hadik János Teréz-körtüi lakásán, ahol állítólag ezen aznapon már a részletek megbeszélésével is foglalkoztak.

Mialatt a délelőti konferencia Kossuth lakásán harmadfélórán át folyt, a függetlenségi képviselők nagy számmal voltak együtt a függetlenségi párhelyiségben, ahova délelőtt tizenegy óra értekezletre hívták egybe őket. A Kossuth lakásán folyó dolgokról egyikük sem tudott semmit, arról nem értesítették őket, mindössze annyit adtak tudtukra, hogy a párt-értekezletet délutánra halasztották.

A disszidensek délutáni értekezletéről azt az információit kapjuk, hogy ők külön párttá nem alakulnak, de a lex Daniel érvényességét nem ismerik el s az arra alapított intézkedéseket és határozatokat jogtalanoknak tekintik, ennek az álláspontnak konzekvenciáit a parlamenti eseményekkel szemben levonják. Botrányok provokálása vagy kialakítására az alkalmat nem keresik, de a lex Danielt

épitett erőszak ellen irányuló akciót ők is támogatni fogják.

Az ellenzék taktikája.

A szövetség ellenzék vezérő-bizottsága ma délután 6 óra körül értekezletet tartott, amelyen a bizottság összes tagjai részt vettek. A tanácskozás egynegyed kilenc óra körül ért véget, amikor már a függetlenségi pártba összegyűltek a szövetség ellenzék tagjai, akik nagy érdeklődéssel várták a bizottság értekezletének eredményét.

A tanácskozás befejeztével Kossuth Ferenc megjelent az összegyűlt képviselők előtt s elfoglalta az elnöki széket, a következő kijelentést tette a vezérő-bizottság megbízásából:

Hogy mit tartunk erkölcsi lehetetlenségnek, arra nézve multikori értekezletünkön határozottunk. Erkölcsi lehetetlenségnek mondtottuk ki Perczel Dezső képviselőházi elnökségét már csak azért is, mert ő neki kötelessége a házszabályok megtartása. Ő pedig nem csak nem tartotta meg azokat, hanem megsértette és bevallja, hogy tudatosan sértette meg. Az, ami történt, felkorbácsolta a hazafiak erővelvédélyét. E szenvedélyek kitörését sem irányítani, sem csillapítani nem lehet. E szenvedélyeket irányítani senki sem akarja, mert ha irányíthatnának, a szenvedély kitörése művelőháborús jellegűt öltethné. Természetes dolog, hogy a szenvedélyek kitörésének a jog és törvény korlátai között kell maradni. Tehát holnap ki fog törni az a szenvedélyes tiltakozás, mely lázong a lelkekben. Ezt a vezérő-bizottság semmiképpen irányítani nem akarja, hanem hagyja azoknak nyilvánulását. (Eljenzés és taps.) Tanácsolja a vezérő-bizottság, hogy a szövetség ellenzék minden tagja egymásért szolidaritást vállaljon. Zugó (eljenzés.) Hogy ez külső jellel is dokumentáltassék, valamint az is dokumentáltassék, hogy az ellenzék kivételes helyzetet ismert fel: javasolja a vezérő-bizottság, hogy ne egyenként menjünk holnap az ülése, hanem együttesen, mert az ilyen felvonulásnak külsőleg is imponáló hatása lesz. Tehát holnap fél 9 óra körül gyülekezzünk össze az Angol Királynő-szállóban, az új párt helyiségeiben, ahonnan pontban 9 óra körül, lehetőleg gyorsan, egy csoportban vonuljunk a képviselőházba.

A képviselőház holnapi ülésén a házszabályok értelmében a volt jegyzők még

akadálytalanul érvényesülhessen. Viszont a kellemetlennel, a ruttal, az undort fakasztó vagy minden oly jelenséggel szemben, melyre nézve az egyelő telefonhíre, annak észtonszzerű értelme abban összpontosul, hogy „jobb volna nem látni”: — szemé, hogy az ember. Szemet huny, de csak az észtonszzerű óvatosság határain belül, vagyis: nem egészen. A szemhéjak nem zárulnak szorosan egymásra, de majdnem érintkeznek egymással, hogy a részben leborított szemgolyónak ílyeténképpen korlátozott látótereje által mintegy redukáltassék a látvány kellemetlen, visszataszító vagy elleneszenes mivolta. Ezzel a nagyjában megjelölt elmélettel megegyezik az a mindennapos tapasztalat, hogy a büszkeségnek, a gúgnak, az undornak, a kicsinylésnek, a megvetésnek, az ellenszenynek, a megbotránkozásnak közös tünete az, hogy a szemhéj többé-kébb elfedi a szemgolyót. Ellenben a nagyrabesülés, a szeretet, a rokonszenv, az öröm, a remény, a várakozás, a csodálkozás és minden oly érzés, mely folytatására vár: egészen föl-tár: szemhéjak mögül szűnnek.

Az idegek eme játékában nevezetesen véljük azt, hogy csodálatos gyorsasággal megelőzi az itélkezést, vagyis az agy mérlegelésének, számvetésének és elhatározásának aránylag lassu funkcióját. A szemideg az igazi érzés első impulzusának enged, míg a konvencionális érdek csak későbbben érvényesül mint céltudatosan dirigált arcajáték. Itt tehát valamelyes csekély időköz két szempillantást választ

el egymástól, melyek közül az első az igazi érzést árulja el, míg a második a kifejezésre juttatni szándékolt állítólagos érzést mutatja be. Illusztráció! Ismét egy menyasszonyt állítunk a meggyűlő visszaemlékezés látócsővé. Egyben száműzzük szívéből a boldog szerelmet. Halavány és szenvedő arcú a fiatal menyasszony és — engedelmes a leányzó! Nem a vőlegényt szereti, hanem mást. A szülői akarat válaszfal közté és ideálja közt. Most a mamájával sétál a köruton, ahol hirtelen megpillantja a szívének ideálját... és ime... a szemhéjak egy szempillantásnyi időn belül kitágulnak — azután, de esküsz azután húzódnak ismét összébb, hogy az arcának nyugodt, sőt lehetőleg közömbös vagy hideg kifejezést adjanak. Az előbbi az eleven érzésnek hullámvérését tükrözti vissza, míg az, ami utánakövetkezik, már az átmondott akaratnak meggyűlatozása, az engedelmes leánykalkalmazkodása: csinált viselkedés, képmutatás!

A további séta folyamán eléjük toppan a vőlegény is. Ugyanez, kit a lány nem szeret, de engedelmességből hozzátamenni készül. Az embereszd most megfordított rendben járódik le. A komoly, az örömtelen, a vádát és némi kicsinylést tartalmazó önkénytelen szemmozdulat előrevetíti árnyékát és csak azután, egy töredéknyi percel későbbben jelentkezik a céltudatos akaratnak engedelmességek szembe-széd vagyis: a kellemes meglepetésnek hazug imitációja.

funkcionálhatnának, azonban a vezérő-bizottság azt javasolja, hogy már holnap a volt ellenzéki jegyzők ne hivataloskodjanak, minthogy a szövetkezett ellenzéki pártok abban az átiratban, melyet a szabadelvűpárt elnökéhez intéztek, kimondták, hogy Perczel Dezsővel az ellenzék egyetlen egy tagja sem akar hivataloskodni. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

Az értekezlet a vezérőbizottságnak mind a három ajánlatát egyhangulag nagy lelkesedéssel magáévá tette. Ezután Kossuth Ferenc kijelentette, hogy mivel nem tudhatni, hogy holnap mi fog történni és szükséges, hogy a továbbiakra a szövetkezett ellenzék együttesen járjon el, kedden este 7 órakor együttes értekezlet lesz a függetlenségi pártkör helyiségében.

Az értekezlet után a megjelent képviselők a Royal-szállóba mentek közös vacsorára.

A vezérőbizottság közös taktikájának kihirdetését az egybegyűlt képviselők kitörő lelkesedéssel ülték tudomásul.

- Szabad kezünk van!
- Majd élünk is a szabadsággal!
- Meleg nap lesz!

Iyenforma felkiáltások hangzottak és báró Bánffy Dezső egy csoportban a következőket jegyezte meg:

— Ők azt hirdetik, hogy csöndesek lesznek mint a bárányok, de azért valószínűleg tartogatnak valami sötét tervet. Rólunk meg azt hiszik, hogy csöndesen obstruálgatunk, de alaposan tévednek.

A hangulat nagyon lelkes s ismételt hangzott:

— A szabad kéz a fontos. Majd teszünk róla, hogy cifra nap legyen a holnap!

Szell Kálmán.

Szell Kálmán kerületének, a szentgotthárdi választókerületnek ellenzéki polgárai tegnap népes gyűlést tartottak, hogy a kerület mandátuma dolgában határozzanak a Szell Kálmán utóból jelöltek. A gyűlésen dr. Schaffer Imre ügyvéd, majd dr. Berger Máté plébános beszélt, azután egyhangulag kimondták az ellenzéki pártok szövetkezését és megalakították a végrehajtó-bizottságot. Elnökké dr. Úsz Gábor ügyvédet és Berger Mátét, alelnökké dr. Weidlich Lajos ügyvédet, dr. Setőka Viktor orvost, dr. Erdélyi Jenő ügyvédet, azonkívül pedig hat jegyzőt választottak meg. Az elnökséghez bizalmas értesítés érkezett, amely szerint Szell Kálmán a mandátumot nem vállalja. Ez értesítés dacára az értekezlet egyhangú lelkesedéssel mégis Szell Kálmánt jelölte, úgy, hogy egyhangú megválasztása biztos. Az elnök

E két szempillantás közé esik az a kules, mely megnyitja a lélek bezárt ajtaját és egy másodpernyi betekintést enged az érzések közé. A kules az indulatokat és érzéseket jellemző arc, illetve szemmozdulatot megkülönböztetésében és abban a megfigyelésben rejlik, hogy medre mást és ha igen, mennyiben mond mást az önkénytelen reflexmozdulat, mint az a rákövetkező arekifejezés, melyet a viszonyokat és körülményeket áttekintő céltudatos akarat — utólagosan — diktál.

Mint ahogy a fény és hang haladásának időkülönbséteiből ki lehet számítani a távolságokat, azonképpen az önkénytelen és a szándékos areváltozások differenciáiból ki lehet számítani az érzéseket. Így nyílik meg a függöny és így válik láthatóvá, amit előtérző külsőcégek szövevényein belül a lélek rejtve tartogat. A járatan vivő is egy szemmozdulattal szokta elárulni magát; eleve odanéz, ahová sújtani fog. A járatan képmutatás is egy-egy szemmozdulattal szokta elárulni, hogy az, amit később parancsra végez a szem, nem egyéb, mint társadalmi illem, üres külsőség, konvencionális hazugság.

Ez a rögtönzött elmélet természetesen még vázlatos is csak töredék. Egyelőre hiányzik a válasz arra a kérdésre, hogy mit beszél a száj akkor, amikor — hallgat.

indítványára a következő táviratot intézték Szell Kálmánhoz:

Nagyméltósága Szell Kálmán urnak, Rátót. A szentgotthárdi választókerület szövetkezett ellenzéke megalakulása alkalmából töretlenül ragaszkodással fűdvözi nagyméltóságodat amaz a gondviselésre helyeztet bízós ren ényben, hogy harmas jelszava a harmas bérc hazájában uralmát vissza fogja nyerni.

Szentiványi Árpád.

Szentiványi Árpád, a kövi kerület képviselője, a kerület szabadelvűpártjának vé-rehabjtó-bizottsága előtt ismertette a politikai helyzetet s egyuttal kifejtette a saját álláspontját is. A végrehajtó-bizottság elismerő köszönettel vette tudomású Szentiványi nyilatkozatait s bizalmat szavazott gróf Tisza István miniszter-nöknek, majd bizalmának adott kifejezést Szentiványi iránt s arra kérte, hogy eddig tanúsított magatartását politikai ténghedéseben továbbra is érvényesítse. Végül biztosított az értekezlet Szentiványit, hogy a szabadelvű árt küzdelmét a kövi kerület választói rokonszenvével és eiszantsággal kísérik.

Szentiványi Árpád ma este már fenn volt a szabadelvű pártkörben.

Egy belépés.

Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter bejelentette Beöthy Zsolt főrendiházi tag egyetemi tanárnak, az országgyűlési szabadelvűpártba való belépését.

Marosvásárhely után.

Marosvásárhelyről táviratozzák: Abból a hí-reztelestől, mintha a miniszterelnök elutazása előtt az erkélyről vagy bárholnann bucsuszózatot akart volna intézni a néphez és a nép ez alkalmából abou-góssal, fűtüléssel fogadta volna, egy árva szó sem igaz.

Az igazság kedvéért konstatálnunk kell, hogy a miniszterelnök elutazása idején két lövés történt. Az egyik ezek közül nem is a miniszterelnök ut-vonalán, de az attól messze távolságban levő Európa-kávéház előtt történt, ahol valaki pajkos ked-vében egy revolvert elsütött. A másik a Sándor Já-nos-utczában történt abban az időben, amikor a miniszterelnök kíséretével a pályaudvarhoz hajta-tott; a lövés azonban nem a miniszterelnök koesi-jára volt irányozva, nem is a közelben történt, hanem történt a miniszterelnököt követő ötödik vagy ha-todik koesi elrobgóságok ennek közelében; akkor is azonban a levegőbe löttek. Több letartóztatás tör-tént a nap folyamán rendezavarás miatt, de a letar-tóztatottak legnagyobb része kollé igazolás után szabadon bocsáttatott.

A szabadelvűpárt elnökének és dr. Szász Ká-roly szerkesztőnek ablakait beverték. Nagyobb baj nem történt.

Andrássy jelelete Tiszának.

Gróf Andrássy Gyula egy újságíró előtt tett nyilatkozatban adta meg a választ azokra az észre-vételekre, amelyeket a kormányelnök a szabadelvű-párt tegnapéotti ülésén tett az ő érveire.

Andrássy Gyula mindenekelőt szörszálhoso-gatásnak mondta azt, hogy Tisza tiltakozott az ei-len, mintha a november uzenyolcadiki események-kei precedenst akothatott volna, holott elismerie, hogy amit tett, az példa. Tisza azt is mondta, hogy ez a példa eriaszó lesz a jövőben, a mit ő szíve-sen elismer, de csak akkor, ha azt, amit tett, siker nem koronázza, mert az erőszaknak diadalmasodnia nem szabad. A miniszterelnök Kmetty könyvéből vett idézetekkel akarta megcáfolni azt a tételt, hogy erőszakkal nem lehet jogforrást alkotni. Amde Tisza helytelenül idézett, mert Kmetty is azt mondja, hogy az alkaliságokat meg kell tartani, mert kü-lönbön a hatalomnak önkényesen nyilvánított akarata is alkotna jopszabályt. Amit Tisza az 1848-diki törvényekről mondott, teljesen helytelen. Tisza itt arra az álláspontra helyezkedett, amelyen a bírhédt Lusitkaudi tagadta a 48-ik törvények érvényességét, akivel szemben Deák Ferenc bebizonyította, hogy a 48-ik törvények igenis az alkaliságok teljes meg-óvása mellett jöttek létre. Egyebkönt Tiszának ez az állítása is azt mutatja, hogy hevesége szélsé-ségekbe ragadja. Ha igaz vo na, amit Tisza mond, hogy t- i. a többség jogosítva van jogforrást alkotni, akkor a többségnek nem kellene a parlamentbe mennie. Elég volna akarata a Lloyd-Klubban ki-mondani. A többség akarata csak legalis tor-ák közt nyilatkozhatni meg, de nem e formák melőz-ésével, az elnök zsekendőjének meglobogtatásával. A miniszterelnök arra is reflektált, amit Andrássy nyílt leveleiben a választók elé bocsáttandó kérdé-s-ről mondott. Ha úgy all ez a kérdés, hogy Tisza

mondta, hogy t, i. a határozatban foglalt jogi kérdés a Ház belügye és így csak a politikai kérdés keüli a nemzet elé, akkor ez annyit jelent, hogy a választás eredménye nem lesz per-döntő a november 18-án keletkezett krízisben. A krízis különben sem politikai, hanem par amenti ter-mészeti s így azon nem fog változatni az új vá-lasztás, hanem a krízis át fog nyulni az új Háza is s végül is csak a formák megtartásával és az összes parlamenti tényezők hozzájárulása után lesz végleg elintézhető. A magybr parlament speciális természetére hivatkozott Andrássy s ezzel indokolta, hogy nálunk a magyar többségnek százszorosan kell vigyázni, hogy törvényt ne sértsen. A maga szemé-lyét illetőleg végül azt mondta Andrássy, hogy nem fogja keresni a botrányt, de tiltakozni fog a novem-ber 18-iki határozat érvényessége ellen.

A vidék.

A Ház összeülése előtti utolsó napon is ér-kezték üdvözölő sürgönyök a politikai pártokhoz. Talán az utolsók a politikai küzdelem végső kife-jlődése előtt.

A szabadelvűpártot ma a gölnbányai, paksi, soproni és iglói szabadelvűpártok üdvözölték. Hegedüs Sándorhoz és Feilitsch Arthurhoz a kolozsvári első és második kerületi szabadelvűpártok, Fabinyi Teofilhoz a soproni, Perczel Dezsőhöz pe-dig a marosvásárhelyi szabadelvűpárt intézett táviratot.

Az ellenzék álláspontja mellett is történtek ma nyilatkozatok, melyek közül elsőnek említjük Zala-vármegye közgyűlésének határozatát. A közgyűlés egyhangulag elfogadta Batthyány Ernő gróf és tár-sainak azt az indítványát, hogy a vármegye fejezze ki bizalmatlanságát a Tisza-kormány ellen. Csik-szereda város szombati közgyűlésének bizalmatlan-sági szavazatról szóló távirat is ma érkezett a szö-veketek ellenébe.

Torontálvármegye mai rendkívüli látogatott közgyűlése gróf Tisza Istvánnak, a kormányynak és a szabadelvűpártnak bizalmat szavazott. Elsőnek Grandján József szólalt fel a báró Csécsy Gyula és társai által beadott bizalmi indítvány mellett. Jankó Agoston alispán és Poroszkay főügyész lelkesítő beszédei után a közgyűlés több mint 250 tagja 3 szavazat ellenében, ugyszólván egyhangulag sza-vazta meg a bizalmat. Erről a miniszterelnöknek üdvözölő táviratot küldöttek.

Liptómege ma közgyűléséből számos tag indítványára nagy többséggel bizalmat és elismerést szavazott a miniszterelnöknek és Perczelnek. Az indítvány mellett szöli függetlenségi elveinek fenntartásával dr. Hezner ügyvéd, ezkívül Angyal képviselő, Szentiványi Márton, Szentiványi Károly, Politzer Benát ügyvéd és Balló főjegyző. A tótok a törvénytszletet hangoztatásával a szavazástól tar-tózkodtak.

Szatmár-Némeli szab. kir. város törvényha-tósági bizottsága ma közgyűlést tartott, amelyek dr. Korosztzeczky Lajos indítványára Tisza István gróf miniszterelnöknek és a kormányynak 48 szavazattal 24 ellenében nagy lelkesedés mellett bizalmat sza-vaztak. Az indítvány határozati pontja így szöli: A közgyűlés meg van győződve, hogy a kormányt a képviselőház nov. 18-iki ülésében történetknél a parlamentarizmus megmentésének elődátian szük-ség és a haza érdekeinek minden más szempont felé helyezése vezető, éppen ezért gróf Tisza István miniszterelnök és a vezetőse alatti kormányt iránt teljes bizalmát fejezi ki és erről a kormányt a je-len határozat megküldésével értesíti.

A pulnoki választókerület f. hó 11-én Tor-naálján pártközönség nélkül fejezte ki tiltakozását a kormányt alkotmányellenes tetteifólt. Délután két óra-kortartották meg a népgyűlést, melyen a szövetkezett ellenzék kiküldöttei: Hammerberg László, Sturmán György, Molnár Akos és a kerület képviselője Pul-noki Mór gujó beszédeket intéztek a néphez, mely a dr. Ködözy Kálmán által beterjesztett határozati javaslatot nagy lelkesedéssel fogadta el. A népgyű-lésen felszóltat még Henessy Bertalan, kinek indít-ványára távirattal üdvözölte a népgyűlés a szövet-kezett ellenzék vezérő-bizottságát.

Törökcsanakmölösön tegnap tiltakozó népgyűlés volt, melyen Papp Elek, Bakonyi Samu orsz. kép-viselők és Somogyi Aladár dr. vettek részt. A népgyűlés mintegy négyezer polgár vett részt. A népgyűlést Szabó István nyitotta meg, kinek indít-ványára határozati javaslatot fogadtak el, melyben elítélték Tisza István és Perczel Dezső alkotmány-ellenes cselekedetét. Ezután Bakonyi Samu és dr. Somogyi Aladár mondtak a tetszéstől sokszor félszakított beszédet.

KULFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, december 12.

Mintha fegyverszünet uralkodnék a harc-
térén, az onnan ma érkezett tudósítások oly
kevés és annyira jelentéktelen eseményeket je-
lentenek. Port-Arthur előtt sem történt semmi,
ami annál kevésbé magyarázható meg, mert
a kétszázharom méteres domb elfoglalása
feltétlenül a leghesebb akció végrehaj-
tására kényszeríti a japánokat, ameny-
nyiben onnan minden lövéssel vezetékes
károkat okozhatnak az ostromoltakban. De ez
a habozás a döntés pillanata előtt már azért is
érthetetlen, mert az idő nagyon sürget a ja-
pánokra nézve. Semmire sem szabad be-
várniuk a balti flotta megérkezését. Roscssz-
venszky admirális megjelenése a keletázsiai ví-
zezen nemcsak megehezhető az ostromlók
helyzetét, de egyszerűen kétségessé teheti
Port-Arthur elfoglalását is. De még egy kö-
rülmény is feltétlenül sietésre kényszeríti a ja-
pánokat: ugyanis az oroszok napról-napra
szállítják a csapatokat Mukden felé s Oyama
tábornok nemsokára oly haderővel fog szem-
közt állani, amelynek az övé sem számban,
sem erőben nem felel meg. Nagyon is időszerű
volna már, ha a Port-Arthur cötroma miatt
lekötött japán ezredek újból felszabadulhat-
nának a szárazföldi harcra és Negi tábor-
nok katonái is ott harcolhatnának a többiek
oldalán a Hun folyó körül. Mindezekért ér-
thetetlen a Port-Arthur előtt uralkodó nyugal-
om s valószínű, hogy már a legközelebbi na-
pokban megtörténik az utolsó roham, amely
Port-Arthur a japánok kezébe szolgáltatja.

Port-Arthur ostroma.

Tokió, december 12.

A Port-Arthur előtt lévő ostromló sereg
hivatalos jelentése szerint négy orosz sorsajó,
két cirkáló, egy ágyúszázadot és egy akna-
hajót teljesen harcraéptelenné tettek. A hajók
tovább való bombázása felesleges. Most a vá-
rost bombázzák és nagy károkat tesznek benne.

London, december 12.

A japánoknak a kétszázharomméteres
dombnál elért sikere még mindig a katonai
érdeklődés tárgya. *Nicolson* angol katonai attasé,
aki végignézte a kétszázharomméteres domb
megostromlását, azt jelenti, hogy a japánok oly
hőstetteket tettek végbe, amely a haditörténelemben
páratlan. Japán hivatalos adatok szerint a
Port-Arthur támadásánál előfordult veszteség
október utolsó napjaiban ötven halott és tízezer
sebesült volt, míg az utolsó támadások vesz-
tesége még tetemesen nagyobb volt. A *Daily*
Mail jelenti Tokióból tegnapi: Nem hivatalos
jelentések szerint 9-én éjjel torpedónaszádok
megtámadták a *Szasztopol* páncéloshajót a
port-arthuri kikötőbejáratában. A támadás er-
edményét nem tudják. Hír szerint a kikötő be-
járatán kívül orosz torpedónaszádok állnak. Több
ágyúszázad meg van rongálva.

London, december 12.

Hír szerint a port-arthuri orosz hajóraj
parancsnoka rendeletet kapott, hogy a meg-
maradt hajókat röptesse levegőbe.

Tokió, december 12.

A port-arthuri hajóhad bombázása még mindig
tart. A *Szasztopol* a kikötőn kívül vesztegelt, de
valószínűleg éjjel visszatért a kikötőbe a külső móló
mögé, amely torpedótámadásoktól megvédte. A vihar
miatt nem lehet torpedónaszádokat használni. Abból,
hogy a hajók a súlyedés előtt közvetlenül fére-
dültek és hogy a *Szasztopol*-t meg akarták menteni,
arra következtettek, hogy a hajókat nem maguk az
oszosok súlyezték el. A legelső elbűvölt hajó
fara észak felé állott. A hajókat baloldalon találták,
Abból, hogy a hajók jobboldalra dőltek, arra követ-
keztettek, hogy a hajók belsőjében robbantak föl.
Hogy meggyőződjenek arról, hogy a hajók haszna-
vehetetlenekké váltak, granátokat fognak beléjük lőni.
Az orosz torpedónaszádok elmaradását illetően kétség-
ben vannak. Ezek valószínűleg a kikötőn kívül tar-
tozkodnak. A hajóhad megfigyelő-állomásairól azt,

jelentik, hogy sok halász- és egyéb apró bárka kö-
zel férkőzik a kórház-hajókhoz, mintha ezzel a Vö-
rös Kereszt védelmét keresnék. Javasolták, hogy fi-
gyelmeztessék *Sztöszel* tábornokot az ilyen eljárás
esetleges következményeire. A japánok igyekeznek a
kórház-hajókat megkímélni.

A balti flotta útja.

Fokváros, december 12.

(Reuter.) Az *Orel* nevű Port-Arthurba igyekvő
oszosz ispotályhajó ideérkezett készletfelvétellel véget-
vett. Két nagy hajó, amelyek valószínűleg a balti hajó-
hadhoz tartoznak ma reggel elvonultak a fok körül.

A mandzsuriai harcokról.

London, december 12.

A *Daily Telegraph* jelenti *Tientsinből*: A
Mukdennél lévő orosz hadsereg most, hír szerint,
400,000 főt számlál. Ebből 40,000 löny a lovasság.
A japánok semleges területen tevéket vásárolnak.
Kínésaunál 2000 japán szállott partra. Azt hiszik,
hogy ez arra vall, hogy a japánok mozgó hadosz-
lopot akarnak kibocsátani a tienlingi hátulsó össze-
kötések ellen. *Pekingi* hírek szerint az oroszok
háromnapos kemény ütközést után visszavonultak a
Hunho déli partjára. A negyedik napon a japánok
hír szerint támadólag léptek föl. Mukden állásánál
nagy zavar van. Ezzel szemben a Reuter-ügynök-
ség azt jelenti Mukdenből, hogy a helyzet változat-
lan, csak néha fordul elő könnyebb tüzelés csapat-
változások alkalmával.

Pétervári, december 12.

(Hivatalos.) *Szabarov* tábornok távirata jelen-
ti mai kelettel. A hőmérőnkül éjjel 20, nappal 17
fok hideg 0 alatt. A csapatok egészségi állapota ki-
tűnő. Összeütközésekről nem érkezett hír.

Nem lesz béke.

London, december 12.

A békeközelítéssel terjesztett hírek nem akar-
nak elmúlni. *Szajmaczu* báró japán államférfi, akj
ez idő szerint Párisban tartózkodik, mult szomdaton
azt mondta egy újságírónak, hogy a háború vége még
be sem látható. Az oroszok tengeren és szárazföldön
szünetelt vereségeik mellett is egészen különleges
állást követelnek maguknak a hatalmak között s
még ma is azt állítják, hogy mi japánok nem vertük
meg őket. Mindaddig, amíg magában Oroszországban
a lakosság kedve nem követeli a háború megszü-
ntetését, mindaddig nem lehet békére gondolni. *Szaj-*
maczu egy más alkalommal azt az eszmét pendit-
tette meg, hogy a mikidó Port-Arthur bevétel után
küldjön a cárnak táviratot s így ő adja meg az első
alkalmat a béketárgyalás megindítására. Csakhogy a
dolog mégis bajos, mert az oroszok ebben az eset-
ben azt mondanák, hogy a japánok békéért könyö-
rogtek.

Körber a királynál. Körber miniszterelnököt
vasárnap délután kihallgatáson fogadta a ki-
rály. Körber egy óráig tartó audiencián je-
lentést tett a felségének az osztrák parlament
helyzetéről és előterjesztést tett a szükségessé
mutató intézkedésekről. Döntés semmiféle
irányban nem történt, ellenben beavatott hely-
ről azt jelentik, hogy a király változatlan bi-
zalmáról biztosította Körbert és jóváhagyta
tervezett intézkedéseit. Egy hétfői lap szer-
int a Reichsrath feloszlataása is szóba került
Körber audienciáján és alkalmasint már legkö-
zelebb új választások lesznek Ausztriában.

HIREK

Budapest, december 12.

— **Személyi hírek.** Ottó főherceg szerdán
Egyiptomba utazik, ahol nyolc hétig marad. — *Khuen-*
Hedervary Károly a király személye körüli minis-
ter tegnap délben visszaérkezett Bécsbe. — *Apponyi*
Lajos gróf udvarnagy, egészsége helyreállítására cél-
jából két hétre Abbaziába utazott.

— **A király elutazása.** Csak most tudódott ki,
hogy a király a mult szombaton Gödöllőről
nem utazott egyenesen Bécsbe, hanem kiszállt
Budapestre és a királyi palotába hajtatott.
Ott ő felsége hosszabb magánkihallgatáson fo-
gadta a miniszterelnököt. A király Budapestről
délután 3 óra 40 perckor utazott el és este fél
8 órakor érkezett Bécsbe.

— **Beteg herceg.** Kóburgból táviratozzák:
Alexandrina orosz-kóburggói hercegnő hercegnő
néhány napja tüdőgyulladásban megbetegedett.
Szombatról vasárnap virradó éjjel állapota igen
veszedelmes volt. Állapotában tegnap délután javulás
állott be, mely ma is tart.

— **Damjanich János emléke.** Lőlejekemelő ös-
nepélyt rendezett vasárnap este a Damjanich Asz-
taltársaság soroksári-utcai helyiségében. Az ünne-
pet *Bonrád* János karnagy vezetése alatt a da-
lárdá a Himnusszal nyitotta meg. *Walkó* Rezső
dr. alelnök megnyitó beszéde után *Farkas* Emőd
elnök felolvasta Damjanich özevgyének levetét, a
melyben örméssel üdvözi az urának századik szá-
zadik születésnapját ünneplő asztaltársaságot és an-
nak az óhajlásának adott kifejezést, bár megér-
tetné még a nagy hős szobrának felállítását és
ezentel a maga és unokahuga nevében husz koro-
nával járult a szoboralaphoz. *Halvachs* Paul nagy
hatással szavalt *Zempléni* Árpádnak Damjanich
özevgye című költeményét. *Farkas* Ernőd pedig
megtartotta ünnepi beszédét, lelkes szavakban méltat-
ta a szabadságharc nagy hősnének halhatatlan
érdemét. A dalárdá éneke után *Bilevitz* Matild cim-
balmon ejátszotta a Damjanich-indulót s a nagy
vértanu legkedvesebb nótáit. *Czigány* Sándor, *Garai*
Armin, *Földi* István szavaltai után a dalárdá éne-
ke fejezte be a szép ünnepélt.

— **A bolgár fejedelem elutazása.** Ferdinánd
boldár fejedelem, aki három nap óta Budapestben
időzött Kóburg Fűöp herceg társaságában, az éjszaka
11 órakor a keleti express vonattal Szófiába utazott.

— **Tanárgyűlés.** A Kereskedelmi Szakisko-
lai Tanács Országos Egyesületének választmánya
tegnap *Szuppán* Vilmos elnökségével ülést tartott.
A választmány elkészítette a január 2-án tartandó
teljes ülés tárgysorozátát. Ebben dr. *Schack* Béla
kir. főigazgató előadása is szerepel a külföldi ke-
reskedelmi főiskolákról. A kiküldött albizottságok
tették meg ezután jelentéseiket, ezek alapján a
választmány akcióit fog indítani az egyesület anyagi
eszközének gyarapítása céljából s a januári teljes
választmány elé kerül az elsőfoku szakiskola tan-
tervi revizójának kérdése. A választmány lelkesé-
dél vett tudomásul a közoktatásiügyi miniszter
levelét, amelyben megköszöni tiszteletli taggá való
megválasztását.

A budapesti tanári kör ma délután *Bombacher*
Emil elnökség alatt ülést tartott. Az ülésen *Székely*
István tükár bemutatta a tagoktól összedíltott
törzskönyvet. E törzskönyv szerint a körnek 230
tagja van, holott eddig csak 120-ról vezettek nyil-
vántartást. Azután kiegészítették a választmányt
tiz új taggal. Végül dr. *Bán* Aladár élesen bírálta
az új közpiskolai tanterv utasításainak a magyar
nyelv tanítására vonatkozó részét. Az előadást rő-
vid vita követte, amelyben a megjelnt tanárok kö-
zül többen vettek részt.

— **A gödöllői polgári kör ünnepe.** A gödöllői
polgári kör szépen sikerült estélyt rendezett szon-
baton zászlóalapja javára. Az estélyt felolvasás ve-
zette be. *Zemplényi* Árpád, *Dura* Máté, *Kornai* István
költeményeket, *Farkas* Emőd novellát olvasott fel.
Míg *Erdélyi* Dezső jeles cimbalomművész nagy te-
szés kizött cimbalmozott. Ezután a fővárosi vendé-
gek tisztelőre lakoma volt, amelyen a gödöllői
korona-uralalom igazgatója és az egész gödöllői
intelligencia is résztvett. A lakoma után tánc volt.

— **Ruskin emléktábla.** Velence városa el-
határozta, hogy *Ruskin*-emléktáblát helyez el azon
a házon, amelyben az angol műkutató velencei tar-
fózkodása alatt lakott. Az emléktáblát 1905. január
táogi 23-ánk telepezni.

— **A Klotild-szeretotház emlékkönyve.** A
gróf Andrássy Tivadarné elnökne vezetése mel-
lett áldásosan működő Klotild-szeretotház-egy-
sület diszes emlékkönyvet adott ki, amelyben
eddig működéséről beszámol. A Klotild-szeretothá-
z 1879-ben közadakozásból alakult az elzúllás
veszélyének kitétt elhagyott gyermekek védelmé-
re. Első elnökneje gróf Andrássy Gyuláné volt,
utána pedig gróf Andrássy Tivadarné állott az
egyesület élére. Most hatvanhat védettje van a
szeretotháznak, akiket csoportokba, mintegy esa-
ládokba osztva gondoznak. A nemescélu
egyesület anyagi helyzete az utóbbi időben vál-
ságosra fordult. Alig huszonöt esztendővel eze-
lőtt alapították lelkes emberbarátok és ma már

mégis olyan helyzetbe jutott, hogy a társadalom támogatása nélkül nem folytathatja áldásos működését. A régi szeretetház helyébe nemrég újat volt kénytelen építtetni az egyesület, ami tőkéjének kétharmadát emésztette fel. Kamaljövendőknek legnagyobb részétől ilyesformán eseltek, ami mostani válságos helyzetekhez legfőbb okozója. Az egyesület a társadalomhoz fordul segítségért, hogy közhasznú működését folytathassa és kéri a jótékony adakozókat, hogy adományait az egyesület pénztárához, Elek Pálhoz (Váci-körút 32.) küldjék be.

— **Ibsen betegségéről.** Egymással homlok-egyenest ellenkező hírek érkeztek ma a nagy norvég író állapotáról. Az egyik megcáfolja a róla terjesztett aggasztó híreket és azt mondja, hogy Ibsen átlapota javul. Ellenben a másik egy Berlinbe küldött táviratról tud, amelyet a család írt a költő állapota felől tudakozódnak. Ez a távirat így szól:

— Nincs már semmi reményünk.

— **Vizsgálat a vesznévi főispán ellen.** Veszprémmegeye mai közgyűlésén szervezkedve vonultak föl a Bánffy-párt hívei. Nem azért, hogy állást foglaljanak a kormány ellen, hanem hogy lehetetlenné tegyék *Kolozsváry* József főispánt bemutatása után felszólalt dr. *Óváry* Ferenc, a Bánffy-párti képviselő és az alispánhoz intézett interpelláció keretében súlyos vádakatt emelt *Kolozsváry* főispán ellen. Egész kimutatást állított össze olyan esetekről, amikor *Kolozsváry* még alispán korában hivatalos pénzekkel és előlekekkel vagy el nem számolt, vagy utólag csak többszöri felszólításra számolt el. *Óváry* tehát hanyagságot és hűtlen kezelést íparkodott rábizonyítani a főispánra és azzal fejezte be beszédét, hogy bizottság kiküldését indítványozta az általa előterjesztett adatok megvizsgálására. *Kolozsváry* főispán, aki dísznagyszabán ült az elnöki emelvényen, halotthalványan hallgatta *Óváry* beszédét, amelyet a szabadelvű párti bizottsági tagok zajos ellentmondással kísérték és lelkesen tüntettek a főispán mellett, amikor az helyét átadta az alispánnak s kivonult a tereméből. De később a főispán visszatért és miután maga is kérte a vizsgálóbizottság kiküldését, a szabadelvű pártiak sem ellenkeztek többé és a közigazgatási bizottság választott tagjait bizták meg a vizsgálattal. A bizottság a legközelebb megtartandó rendkívüli közgyűlésen számol be eljárásának eredményéről.

— **Veszprémből táviratozók: Óváry** dr. képviselő, *Kolozsváry* főispán személye ellen intézett beszédjében a *gazember szót* is használta akként, hogy ezt a szabadelvű klubban *Szabó* Imre volt orsz. képviselőtől hallotta *Kolozsváry* mondani. Az ülés után *Kolozsváry* főispán nyomban elküldte segédeit, *Punkár* Dénest és *Fischer* Viktort a Veszprémben időző *Szabó* Imréhez, aki kijelentette, hogy ő sohasem mondotta senki előtt sem *Kolozsváry* főispánról, hogy gazember. Erre a főispán segédei *Óváryt* provokálták.

— **Műkedvelők kiállítása.** A jótékonycélú műkedvelői előadást, mely szombaton nyílt meg a király kigyó-téri bérpalotájában, vasárnap rengeteg közönség nézte meg s a vásár olyan élénk volt, hogy előreláthatólag minden tárgy csakhamar vevőre fog találni.

Augusta főhercegnő éretett fadóhozát megvette *Sztányai* Géza, *Erzsébet* főhercegnő egyik képe; *Hegedűs* Sándorné, *Isabella* főhercegnő amatőr felvételei közül ötöt *Szűcs* Pál gróf, három *Wolfer* József, *Andrássy* Tivadar gróf képei közül vásárolták: *K. Lippich* Elek kultuszminiszteri osztálytanácsos, *Bánffy* Miklós gróf és *Kosinszky* Viktor. *Edelsheim Gyula* Lipót bíró né festerit padját *Prónay* Gáborné báróné, himzett ellenzóját *Tisza* Istvánné grófné, *Edelsheim* báróné egyik képét pedig *Réthy* Zsigmond vette meg. Az országos Gyermekvédő Egyesülettel három közli munkát vásárolt *Almássy Zichy* grófné, három *Hornády* Mórné, egyet *Glück* Frigyes és egyet *Szivad* Pálné, *Ózvegny* *Marsosky* Endéné két szobrát, *Teleky* Gyuláné és *Manheim* Róza egy-egy képét megvette *Kosinszky* Viktor. Ekeitek továbbá: verőzei *Balázs* Veráné három kép. verők: *Dessceffy* Emilné grófné, *Almássy Zichy* grófné és *Edelsheim* báróné, *Eszterházy* László gróf képe, verője *Zichy* Ödön gróf, *Bathiany* Gyula gróf képe, verője *Bathiany* Lajos gróf, *Széchenyi* Jenőné grófné képe, verője *Assass* Leó, újabb *Kejvelich* István gróf képe, verője *Tisza* Kálmánné erófné, *Zorád* Géza két képe, verők *Almássy Zichy* grófné és *Almássy* Pál grófné, *Mokány* Philimon képe, verője *Almássy* Pálné grófné.

né, *Teleky* Gyuláné grófné képe, verője *Ódassalchi* Gyuláné hercegné; *Teleky* Géza gróf képe, verője *Almássy Zichy* grófné, *Zichy* Leona grófné képe, verője *Almássy* Gina gróf. *Kállay* Erzsé képe, verője *Teleky* Szidór gróf, *Kotzem* Elza képe, verője *Edelsheim* Lili báróné, *Bleyer* Erzsé képe, verője *Edelsheim* Paula báróné, *Apponyi* Sándorné grófné képe, verője *Almássy Zichy* grófné, *Zichy* Klára képe, verője *Edelsheim* báró, *Széchenyi* Antané grófné képe, verője *Károlyi* István gróf, *Apponyi* Sándorné himzett párnája, verője *Dessceffy* Emilné grófné.

— **Külföldi újságírók Budapestén.** A holnap meginduló politikai kampány a nagy világesemények előterébe került és megérkeztek a nagytelentélyű külföldi lapok képviselői, hogy közvetlen közelből lássák a döntő csatát a dunaparti búske palotában. Ma este megjelentek valamennyien a szabadelvű pártkörben és bemutatatták őket a miniszterelnöknek, aki szívesen, előzékenyen beszélgetett el velük. Ott voltak: *Stead-Wickham*, a *Times* levelezője, *Horovitz* Johannes dr., a *Daily Chronicle*, *Frey* dr., a *Standard*, *Owen* *Surtees* *Phillipotts*, a *Daily Express*, dr. *Ganz* *Hugó*, a *Frankfurter Zeitung*, *Salkind* *Leo*, a pétervári *Novosti* és *G. J. Rive*, a *N. Rost* *Courant* levelezője.

— **A párbaj ellen.** Az Országos párbajellenes szövetség igazgatótanácsa tegnap *Rakovszky* Istvánnak, a számvetők elnökének vezetésével meletten igen látogatott ülést tartott, amelynek legfontosabb tárgya a becsületbíróági szabályzat tervezetének bemutatása és megvitatása volt.

Az ülés elején *Gergely* Ede főtitkár tett jelentést a sürögősebb folyógyűlésekről. Jelentette, hogy a legutóbb tartott rendkívüli közgyűlés határozata értelmében a módosított alapszabályokat felterjesztették a belügyminiszterhez. Mielőtt ez a jóváhagyási záradékki vizsgálódik, felküldik a hadügyi és honvédelmi miniszterhez. Az igazgatótanács legutolsó ülése óta a szövetség 14 taggal szaporodott, köztük két alapítással: csetei *Hernog* Péter báróval és *Hatvany-Deutsch* Sándorral. A tagok száma most 353, a szövetség vagyona 3300 korona. Végül bemutatta a főtitkár *Bourbon* herceg levelét, amelyben megköszöni disztaggá választását. Leveleiben a herceg tudatja, hogy az osztrák ligába 3 aktív miniszter is belépett és hogy Spanyolországban is megindult már a párbajellenes mozgalom élén egy aktív táborokkal. Kéri, hogy a magyar liga mielőbb dolgozza ki a becsületbíróági szabályzatot, végül pedig örömeinek ad kifejezést, hogy a hadügyminiszter megengedje a tartalékos tiszteknek, hogy a ligába belépessenek.

E bejelentések tudomásulvétele után *Zipernosszky* Károly művegyetemi tanár felvetette a főiskolákön létesítendő párbajellenes szövetségek eszméjét. A budapesti művegyetemen már alakulófényben van egy ilye. ifjúsági szövetség, a többi főiskolákat is fel kellene hívni hasonló kezdeményezésre. Az ilyen főiskolai szövetségek az országos szövetség égisze alatt működhetnek. Az igazgatótanács helyszellessel fogadta a javaslatot és felkérte *Zipernosszky* Károlyt, *Balogh* Jenő egyetemi tanárokat és dr. *Gerenday* Györgyöt, hogy ez ügyben a kezdő lépéseket megtegyék.

Azután dr. *Gerenday* György osztálytanácsos és dr. *Vámbery* Rusztem előterjesztették a becsületbíróági szabályzat tervezetét, amelynek elkészítésével őket bízta meg az igazgatótanács.

A tervezet elsősorban arra helyez fősúlyt, hogy a társadalmi előítéleteket lerontsa. A tervezet, mint ultima ráció, kénytelen elfogadni a párbajt, de csak akkor, ha a békés kiegyenlítés lehetősége ki van zárva. Az eljárást úgy kontemplálja, hogy az ügyet az ellenfelek megbízottai terjesztik a szövetség elé az esetben, ha 3k eredménytelenül próbálkoztak az affér békés lebonyolításán. Fontos a tervezetnek amaz intézkedése, amely a becsületbíróági működési körébe bele akarja vonni azokat a klubokat és társaságokat amelyek ugyszóval melegegyai a párbajjoknak. A becsületbíróági az esküdtzékhez hasonló módon alakulna meg a szövetség és az ügyben érdekelt társaságok tagjaiból.

A tervezet hosszú vitára szolgáltatott alkalmat. *Rakovszky* István a tervezet egy részét igen veszedelmeseknek tartja, mert részben innenmaradnak, részben túllöknek a célon.

Gerenday György, *Dessceffy* Arisztid, *Szalgyi* Aurél, *Falk* Zsigmond, dr. *Housser* és mások felszólalásai után az igazgatótanács abban állapodott meg, hogy a tervezetet rövidesen kinyomatja és behatóság tanulmányozás végett minden igazgató-sági tagnak megküldi. A legközelebbi ülésén fogják dönteni felette. Végül elhatározta az igazgatótanács, hogy *Bourbon* hercegnek díszes tokban oklevelet küld a disztagságról.

— **Kiállítás Eszéken.** Eszék város község-tanácsa mai ülésén elhatározta, hogy 1909-ben Eszéknek szabad királyi várossá való emelése százados évfordulója alkalmából gazdasági és ipari kiállítást rendez.

— **Poroncsa a bécsi egyetemen.** Bécsből telefonon jelentik, hogy a pénteki tüntetés miatt csak két napig szüneteltek az előadások, mert az egyetemet ma ismét megnyitották. Az előadást az összes fakultásokon folytatták és a nyugalom teljesen helyreállott. Az egyetemi tanács két tüntető orvostanhallgató ügyében már itékezett: *Hirt* *Erich* és *Spitzer* *Walter* orvosokat végleg kizárta a bécsi egyetemenről, a többi tüntető ellen pedig folyik a vizsgálat. Egy este érkezett távirat szerint az akadémiai tanács elhatározta, hogy valamennyi fakultáson megint beszünteti az előadásokat. E határozat híre nagy izgatottságot keltett a diákok körében.

— **Rákóczi hamvai Budapestén.** Illetékes helyen tudvalevőleg már megállapodtak abban, hogy *Rákóczi* Ferencnek és bujdosó társainak hamvait Budapestén keresztül viszik Kassára. Most az a terv merült fel, hogy itt Budapestén nagyobb szabású ünnep legyen ez alkalomból és az összeessék a Szent István-bazilika felszentelésével. A felszentelés ünnepét a főváros 1905. június 8-ára tűzte ki. Az elkészült bazilikában impozáns ravatalait akarnak felállítani s a hercegprimás részvételével tartanak meg a hamvak körül a nagy fejedelemhez illő requiemet. Csak azután indulna az országos gyászmenet a bujdosók hamvaival Kassára.

— **Syveton — öngyilkos.** Párisból táviratozák, hogy a hivatalos vizsgálat során minden kétséget kizáróan megállapították, hogy a hirtelen elhunyt *Syveton* képviselő öngyilkossá lett. A bíróság megállapította, hogy *Syveton* nemrég egy amerikai biztosító társaságnál halálra biztosította életét és mindenképp oly társaságot igyekezett erre a célra találni, amelynek alapszabályai nem zárják ki az öngyilkosságot sem. Még súlyosabban szól *Syveton* öngyilkossága mellett az a tény, hogy a *Coppée*-től oly fájdalommal elcsatott politikai oszmány büntetést követett el családjában. Feleségének leányát, tehát saját mostoha gyermekét szemelte ki állatias szenvedélyének áldozatául és miután tönkretette a leánynak becsületét, egy másik bűnnel csaknem halálos veszedelembre döntötte a leány életét. *Syveton* mostohaleánya később férjhez ment és férje *Menard* megdöntötte mindent. A kormánypárti lapok célzásai szerint *Syvetonnak* komoly oka volt attól tartania, hogy azon az esküdtbíróági tárgyaláson, amelyen felelnie kell az *André* bántalmazása miatt, szóba fogják hozni mostohaleányán elkövetett gazságait és ez őt társadalmilag lehetetlenné tette volna. A vizsgálóbíró már foglalkozott is a sötét bűnnel. *Menard* azon a napon, amelyen *Syveton* öngyilkossá lett, a következő táviratot küldötte a vizsgálóbíróknak:

— Ne beszéljen! Hagyjunk békét a halottnak.

Jaurés lapja szerint vannak jelek arra, hogy *Syveton* tragikus vége részben családi drámára, részben politikai tekintetekre vezetendő vissza. A vizsgálóbíró alkalmasint nyilvánosságra fogja hozni *Syveton* büntetéseinek bizonyítékait, hogy végét vessen a nacionalisták vádaskodásainak, akik azt híresztelik, hogy *Syveton* a szabadtömvészek tettek el láb alól.

— **Lányrablás Londonban.** Londonnak *Hackney* nevű külvárosában a napokban rejtélyes lányrablás történt. Egy leányjavító intézet növendékei rendes napi sétájukat tették, amidőn két ismeretlen ember kiragadott a menetből egy 13 éves erősen kifejlett leánykát s még mielőtt valaki megakadályozhatta volna, kocsiba ültek és elhajtottak. Mikor a vezető tsnitónok magukhoz tértek meglepetésükből és hiátozásukra a közönség is figyelmessé lett, a leányrablók már eltűntek. A vizsgálatnál kiderült, hogy abban az utcában, ahol a rablás történt, két férfi már régebben itegeget a gyerekeknek és ez mindennap ismétlődött. Zsarolásról szó sem lehet ebben az esetben, mert az intézet növendékeinek szülei nagybárá szegény emberek. Ebben az intézetben oly gyermekeket helyeznek el, akiket a rendőrség rossz szülők neveléséről megkar menteni. Valószínű, hogy ezt a rablást az ily

módon gyermeküköt megfosztott szülők felbujtása folytán követték el; a nyomozás eddigi eredményét tikolják.

— **A történelmi igazság.** Kedves Bismarck-adomát közöl a Revue Hebdomadaire legújabb száma. A történelmet Lord Russel angol államférfi mondta el és 1870—71-ben Versaillesben játszik a német-francia háború idejében. Lord Russel audienciára ment a vaskancellárhoz s az előszobában várnia kellett, mert Bismarck épp akkor fogadta kihallgatáson Arnim gróft. Egyszerre csak Arnim kilépett és zsebkendőjével teljes erőből legyezni kezdte magát. Majd bosszankodva szólott:

Nem értem, Bismarck hogy bírja ki abban a levegőben. Születlenül füstöl, még pedig nagyon erős szivarokat szív. Kérnem kellett őt, hogy nyissa ki az ablakokat, nem bírtam tovább kitartani abban a füstben!

Alig lépett be Russel Bismarck szobájába, a kancellár kifakadt:

— Furcsa emberek vannak a világon. Mindjárt itt van ez az Arnim, aki most lépett ki innen. Ugy partumezi magát, hogy rettenetesen szűk s ma is kénytelen voltam azonnal kinyitni az ablakot.

Valahányszor Lord Russel ezt a történelmet elmesélte, mindig azt a komoly kérdést fűzte hozzá: „És mi volt ebben a történelmi igazság?” S a nemes lordnak feltétlenül igaza volt. Hiszen épp a történet az, amelynek igazságaiban és valódiságában nem szoktunk kételkedni. A történet az élet mestere, az igaz; csak hogy néha nem tudjuk, hogy amivel bennünk oktat, az meg is történt-e. Mert ime ez a kis anekdota is történelmi jellegű dolgot jegyez fel. Ugyan nem nagyon fontos dolgot, de mindenesetre olyan két férfi nyilatkozatát, akik ha nem irtak is, de csináltak történelmet. A két nagy férfi azonban egy és ugyanazt az eseményt különféleképpen adja elő. S ha két történetesítő szemtanu ilyen különbözően mondja el azt, ami most történt, hogyan igazodjunk el azoknak történetírásán, akik szemtanuk sem voltak s régi dolgokról mesélnek?

— **Apá és fia harca.** Berlinből táviratozzák lapunknak: *Hysen* Ágost dugszagú nagyiparos fia feltűntelt keltő becsületsértési pört indított apja ellen. *Hysen* ugyanis már régtől fogva nem volt megelégedve fiának életmódjával és az ifjú embert az örültek házába akarta záratni. A fiatal *Hysen*, aki a testőr-lovaszred tartalékos hadnagy, néhány héttel ezelőtt a téraparancsnokságon szolgálati ügyben elmentek. Az épület előtt dr. *Mendel* szanatóriumának betegápolói várakoztak, hogy az egyruhában levő fiatal embert megragadják és bilincsbe verve a szanatóriumba hurcolják. A fiatal *Hysen* azonban nesztét vette ennek a tervnek és egy hátsó atón át elmenekült. Rögtön dr. *Lessmann* elmorvoshoz ment és megvizsgáltatta magát. Az orvos több heti megfigyelés után bizonyítványt állított ki, mely szerint a fiatal ember teljesen épelméjű. Erre *Hysen* becsületsértési pört indított apja ellen, az öreg *Hysen* pedig fiának gondnokság alá helyezését kérte a bíróságtól.

— **Pestmegye közigazgatási bizottsága** ma délelőtt ülést tartott *Beniczky* Ferenc főispán elnöklése mellett. Ezuttal csak helyi érdekű ügyeket intéztek el. A pénzügybizottság bejelentette, hogy az elmúlt november hónapban 1,573,268 korona folyt be a vármegye területén, egyenes adóban, míg tavaly a befizetés 1,053,966 kor. volt. Így tehát az idén 514,302 koronával kedvezőbb az eredmény. Az adókövetés munkálatait teljesen befejezték. A vármegyei tanfelügyelő bejelentette, hogy az elmúlt hónapban tizenkét községi és felekezeti iskola kapott állami segítséget. A bizottság a jelentéseket tudomásul vette s aztán a fejelelmi választmány tárgyalt le többrendbeli tegyelelmi ügyet.

— **Hétszerezes gyilkosság.** Drezdából táviratozzák lapunknak: *Oberstein* községben tegnap meggyilkolták *Freudenberg* főbírtokost, feleségét, két leányát, 14 éves fiát, két unokáját. A tettes ezután felgyújtotta a házat, úgy hogy valamennyi holtest szénázott. A gyilkosság gyanúja *Freudenberg* vejére, *Domschke* kereskedőre irányul, aki lolytonos civódásban élt felesége szüleivel. *Domschke*-t letartóztatták.

— **Házasság.** Keczei *Mesáros* Dániel hirdalíró-társunk, a *Házánk* belmunkatársa szombaton esküdött örök hűséget Oroszában özvegy *Horváth* Sándorné szül. *Soltész* Terézia főbírtokosnőnek.

Peterdy László honvédszázados oltárhoz vezette *Doctories* Jertát Budapesten.

— **Üngyilkos színész.** Szerencsen Szilágyi Erzsébet, Pílisi Lajos szintársulatának primadonnája, tegnap reggel revolverrel mellébe lőtt. A golyó nem ütötte meg, de legalább két hétig eltart, míg felgyógyulhat. Az életunt művésznő még szombaton jókedvűen játszott a „Cigánybáró”-ban.

— **Magyar fellalálók Londonban.** Londonból táviratozzák, hogy az ottani Dauton-szállóban tegnap mutatták be a *Pollák-Virág*-féle gyorstávirót. A nagy sikerű bemutatáson jelen voltak a londoni nagykövetség tagjai és az angol lapok képviselői. Az angol posta- és táviró-igazgatóság ma kezdi meg a gyorstáviróval való hivatalos kísérletezést. Lord *Stanley* angol főposta igazgató levelét irt a vállalat igazgatóságának és a legnagyobb elismerésben részesíti a magyar mérnökök találmányát. A mai londoni lapok magaslatú cikkeiben foglalkoznak a gyorstáviróval és azt írják róla, hogy a legelőkeltebb távirókészülék.

— **Bombavető gimnázistál.** Olaszországban sztrájkol a középiskolai diákság és nem látogatja az előadásokat. Sok helyütt a sztrájk még verekedésé is fejt, mert az iskolakerülő diákok még szokatlan megrakodályozták az előadások hallgatásában, akiknek semmi kedvük ilyen drasztikus szerekkel szembeszállni a hatalommal. *Castroville*-ban a sztrájkoló diákok bombát vetettek sztrájkterő társaik közé. A bomba felrobbant és egy gimnázistát halálosan megsebesített.

— **Mária Lujza unokája.** I. Napoleon feleségének unokája szegény sóprógető asszony a Burgszínházban. Azaz csak volt, mert a színházban beütött a takarékoskás s többek közt neki is fölmondták. Ez most Bécs városának a szomorú szenzációja. Az eset előzményei a következők: A negyvenes évek közepe táján *Montenauo* Vilmos Albrecht herceg Mária Lujza főhercegnő és Neipperg gróf fia, a mostani fődarmester apja viszonyt kezdett *Rollenheim* Mária Jozefával, egy fiatal színésznővel. Ebből a viszonyból született a Burgszínházban most elbocsátott sóprógető asszonya. A herceg csakhamar elhídegült kedvesétől s többé sem róla, sem gyermekéről nem akart tudni. Hasztalan volt minden próbálkozás a szerencsétlen színésznőnek. A bántódás végre is fiatalon sirba vitte és meghalt a herceg is, kis árvájuk pedig a legnagyobb ínségben maradt. *Baumeister* a híres bécsi színész vette pártfogásába s az ő közbenjárására kapott alkalmazást a Burgszínházban. A fődarmester utat s vezényelt asszony feltételeire nem hajlandó tudomást venni a szegény asszonyról, aki azonban most mégis bizik benne, hogy az ő támogatásával mégis csak visszavesszik takarítónőnek.

— **A Nobel-díjak kiosztása.** A Nobel-díjak szétosztása, mint *Stockholm*-ból táviratozzák, az idén is ünnepléses módon ment végbe. *Oskár* király is megjelent az ünneplésen és személyesen nyújtotta át Lord *Raleigh*-nek, *Ramsay*-nak és *Pavlov*-nak az oklevelet és az aranyérmét. *Mistral* költő és *Behagray* részve a francia és a spanyol követ vetették át a kitüntetésekkel. A díj ez évben 140,658 korona. A szétosztás után este lakoma volt, amelyen kétszázán vettek részt, köztük a trónörökös, *Károly* és *Jenő* hercegek, *Ingeborg* hercegnő és hármán a Nobel-díjjal kitüntetettek közül és pedig *Raleigh* gróf, Sir *William Ramsay* és *Pavlov* tanár, mindannyian feleségostül. A Nobel-intézet alelnöke, *Moerner* gróf német nyelven pohárköszöntőt mondott *Pavlov* tanárra, *Pellerson* tanár angol nyelven Sir *Ramsay*-ra, *Haselberg* tanár *Raleigh* lordra latin nyelven. A pohárköszöntők sorát *Körin* zárta be *Mistral* és *Behagray*-re mondott pohárköszöntőjével. A Nobel-díjak kiosztása alkalmából nem érdeklődtek a level, amelyet *Björson*, a híres norvég költő, a Nobel-bizottsághoz intézett, s amelyben *Ullabos* a Nobel-díjak kiosztása ellen. Szerinte annak idején *Sutner* bárónő legalább harmalevelelben kérte *Nobelt*, hogy a béke érdekében valamit tegyen. És a bárónő levelének hatása alatt írta meg a jelentős végrendeletet. Ezért szerinte igazságtalanság, hogy a béke-díjat egyszer sem adták *Sutner* bárónőnek, aki tudvalegleg a béke érdekében a legtöbbet fáradozott.

— **Hallózás.** *Milecs* Győző e hó 11-ikén 23 éves korában meghalt. Az elhunytban *Milecs* György lapunk régi expeditora fiát gyászolja, kivételesen fájdalmasan érintette a haláless mindazokat, akik a kedves mórú szerény fiatal embert ismerték.

— **A böles Hanzi alkonya.** Kiderült végre, amiről az egész világnak nem volt eddig tudomása, hogy a böles Hanzi voltaképpen csak egy közönséges ló. Hónapokon keresztül szállt a hír fölé, szájról-szájra járt a csudás legenda, hogy Hanzi irni, olvasni és számolni tud. A nimbusz elszállt azonban, mert a hivatalos tudományos vizsgálat kiderítette, hogy a böles Hanzi sem irni, sem olvasni, sem számolni nem tud. Egyet azonban meghagytak neki: azt, hogy nagyon jó megfigyelő s főképp mesterét, *Osten* urat tudta kitűnően megfigyelni és megszokta, hogy miként *Cumberland*, a gondolatolvasó, 6 is az acrórl és testtartásról olvassa le, mikor kell neki a lábdoobantásokat abba hagyni. Lehet, hogy *Osten* ur öntudatlanul vett fel bizonyos testtartást és nem tudatosan akarta becsapni a közönséget, annyi bizonyos, hogy Hanzi az éles megfigyelőképességen kívül semmi egyéb értelmi tulajdonsággal nem rendelkezik. Mindezeket abból a nyilatkozatból tudjuk meg, amelyet *Stumpf* Károly tanár, a megfigyelő bizottság elnöke, adott ki mint vizsgálatának eredményét. Ezzel véget ért a böles ló hónapokig tartó nimbusza. Hanzi megbukott a vizsgán.

— **Irodalmi est Sopronban.** A soproni irodalmi és művészeti kör a múlt szombaton rendkívül sikerült irodalmi és művészeti estét rendezett, melynek főpntja *Somogyi* Edénok a *szumirokról* tartott előadása volt. A terem és a karzat egészen megtelt fényes és előkelő közönséggel. *Somogyi* Edét, a kör meghívott vendégét percekig tartó tapsal és éljenzással fogadták és feszült figyelemmel hallgatták előadását. Az előadás után társasvácsora volt.

— **Jeanne d'Arc szobra Londonban.** A franciszországi mozgalom hullámai, amelyek az orléansi szűz kultuszából nőttek, átcsaptak Angliába is. Az angolok, akiknek ősei *Jeanne d'Arc*ot tűzhálalra ítélték, amiért felcsufolta hadseregüket, most azzal akarják kireperálni apáik bűnét, hogy Londonban szobrot emelnek az orléansi szűznek. E mozgalom főembere lord *Rosebery*, a francia szellemű kiváló államférfi.

— **Művészeti zsúr.** Ma este rendezte második művészeti zsúrtját a báró *Dániel* Ernőné elnöklése mellett működő Magyar Nők Közművelődési Köre. Az első a közönségnek akkora érdeklődése mellett folyt le, hogy a Városligeti-fasor 26. szám alatt levő körhelyiség szűknek bizonyult és ezért a mai zsúr már az Otthon írók és hirdapírók körében tartották meg. Elsőnek *Tornyay* Cecile alapítványi hölgy ült ült a fölolvasó-asztalhoz és bemutatta „A csillagok jegyében” című poétikus elbeszélést, melyet a díszes közönség nagy gyönyörűséggel hallgatott végig. Utána dr. *Markos* Mihályné énekelte el nagyon bájosan néhány dalt *Clement* Károly zongorakísérete mellett. A kitűnően sikerült hangversenyt *Gobbi* Károly dr. és *Drumár* László nagy tudással előadott hegedűkettőse zárta be. A hangverseny után asztalhoz ültek a vendégek, akiknek teát és cukrászúteményt szolgáltak fel.

A jelen voltak névsorra a következők:

Dániel Ernőné báróné, *Scher-Thoss* Béláné grófné, *Geist* Gaspárné, *Tüköry* Alajosné, *Dárday* Sándorné, *Szendényi* Dárday Olga, *Hertzka*, *Elza*, *Barabás* Béláné, *Lánczy* Ilka, *Simayné* Fái Szeréna, *Feszegi* Ferenczné, *Kenedi* Gézáné, ifj. *Hajagos* Iláné, *Dékány* Józsefné, *Streitzy* Sándorné, *Lánarduzzi* Jánosné, *Táhoriné* Tutsek Anna, *Gyömrői* Aurélné, *Mészáros* Józsefné, *Nagy* Béláné drné, *Nagy* Gyuláné drné, *Geontossy* Vilma, *Karlovsky* Beralanné, *Ignotusné*, *Gerley* Lajosné, *Steffanis* Istránné, *Szilágyi* Arthuráné, *Szilágyi* Szilárdka, *Baytrók* Józsefné, özv. *Bogyay* Kálmáné, *Vancsó* Gyuláné, *Vatta* Józsefné, *Truk* Hugóné, *Ritók* Zsigmondné, *Vavrik* Béláné, *Fröhlich* Harry, *Takácsné* Dulmady Róza, *Sajóhelyi* Béláné, *Beer* Hilda, özv. *Zempléni* Gyuláné, *Hollós* Mártonné, *Fürst* Lászlóné, *Kraner* Leona, *Rónay* Sándorné, *Török* Jenőné, *Deák* Gyuláné, *Tutsek*né *Bexheitt* Lily, *Tuszkay* Ödönné, *Visontai* Somané, *Engel* Deza, *Lux* Terka, *Fodor* Ferenczné, *Guttmanné* Somló Margit, *Hahn* Ilonka, *Dávid* Margit, *Zellner* Adél és *Gizella*, *Szegedy* Árpádné, *Klammer* Ma

riska, Klein Károlyné, Rózsavölggyé Mórné, Korniss Aranka, Tánnerles Gizi, Wank Frigyesné, Neuschloss Kornelné, öz. Zweig Lajosné, Györy Ilona dr., Gottsegen Stefania, Földes Piroška, Frank Olga dr.

— **Katonák a varrodában.** Nem egy mulatságos operettől van szó, amely valamelyik színházunkban színré került, hanem csupán operettbe illő, megtörtént esetről. *Sopronban* történt, hogy egy katonai őrzőjárat a minap felkereste a Hoffmann féle varrodát és a káplár kérdést intézett az iránt, hány leány jár oda, hova valók és mi a nevük. Mikor a tulajdonosnál megtagadta a választ, az egyik katonája megolvasta a jelenlévő kasszanyomokat, sőt az egyik fel fordulva a neye után is tudasoódott. A kasszanyom annyira megijedte, hogy elájult. A többiek a mellékszobákba szöktek. Amikor végül a káplár urat megkérdezték, mi célból és kinek a rendelkezésére jöttek ide, kijelentette, hogy — *hadnagy ur parancsára.* A hadnagy ur valóban a leggyorsabb módot választotta, hogy meg tudja, értesít-e a varrőleányok iránt érdeklődni...

— **Véres processzió.** Valenciaiban tegnap véres egyházi körmenet volt. A processzióban csaknem ezer ember vett részt, többnyire asszonyok s mikor a tömeg kivonult a székesegyházból, nagy tömeg utját állta, szidta és kövekkel dobálta meg. Az újat processzió népe revolverekből lövöldözött a támadókra s erre valóságos utcai harc keletkezett. Sokan súlyosan, kettő halálosan sebesültek meg. Lovasság és csendőrség verte szét a két tábor. Az utcai vérontás három óra hosszat tartott. A processziót a prefektus és a polgármester vezette.

— **Abonyi Lajos szobra.** Abony városa szobrot emel jeles fiának az elhunyt *Abonyi* Lajosnak. A „Magduska öröksége” és „A betyár kendője” szerzőjét a magyar olvasóközönség nagyon kedvelte és szülővárosa hazafias tettet követ el, amikor emléket emel neki. A szobrot 1905. április 28-án állítják fel az Abonyi Lajos-téren, amelyet Abony városa átnevezett a szobor helyéül.

— **A párisi éremnydíj.** A francia akadémia, úgy, amint a Nobel-bizottság a Nobel-díjat, évenként ki szokta adni az ugynevezett francia éremnydíjat. Az idén *Hervieu* Pálnak jutott az a szerencse, hogy az éremnydíj nyertesének a díjakat kiszolgáltatassa. A férfivilágra bizonyára rossz világot vet az, hogy ma, nem száz nő kapta meg a díjat, míg férfi csak tizenkettőt tudtak találni, aki részleggel az emberszeretet koszorujára. A legmagasabb díjat a *Hany* Valentin-társaság nyerte, akik a vakok gyámságával foglalkoznak. A vakok számát mintegy 40,000-re becsülik Franciaországban s az állam ezek közül csak kétszáz részesít gondozásában, míg a *Hany* Valentin-társaság kétszer annyi vakot gondoz. A második nagy díjat egy vak nő nyerte el, aki minden szabad idejét a szegények és elhagyottak istápolására fordítja. A harmadik díjat is egy öreg úr nő vitte el, aki elmebeteg gondozásával tölti életét. Az éremnydíjak legnagyobb része olyanoknak jutott, akik kezü munkájával istápolják eszengyevett rokonaikat, és olyan családoknak, akik gazdák mellett évek hosszú során át hűségesen kitarítottak.

— **A saharai császár eljegyzése.** Szahara császárnak, a turca életű *Lebudy*-nak jó ötlete támadt. Eljegyezte *Berkley* dúsdagad hajótulajdonosnak egyetlen leányát. A menyasszonynak szépségén és dúsdagadságán kívül még fő érdeme az, hogy *Chamberlain*-nek, a híres volt gyarmattügyi miniszternek az unokahuga. Ezzel az ötletével a kitűnő *Lebudy* beláthatatlan perspektívát szerzett örült vállalatának és a legkonokabb gunyolódók is most már komolyan kezdi tárgyalni a sivatag császárságát. Az öreg *Berkley*-nek ugyanis van vagy száz millió korona vagyona s *Chamberlain* is tehát talán valamit az önkéntes császár és császárság érdekében. Anak idején, mint miniszter természetesen nem nagyon komolyan vette a dolgot, sőt illyképpen is nyilatkozott *Lebudy* terveiéről:

— Ha én beleegyezésemet adnám abba, hogy *Lebudy* elfoglalja a Saharát, az egész világ azt mondaná: „Egy bolond helyett kettő van most már!”

Mos azonban bizonyára megváltozott a tehetőséges miniszter véleménye, ami abból is következtethető, hogy nagyon sokban hozzájárult ahhoz, hogy unokanaga elfoglalja a bolond *Lebudy* ajánlatát. *Lebudy* az országuton ismerkedett meg menyasszonyával. Bonnól Kölnbe automobilozott egy barátjával, amikor az uton két hölgygel talál-

kozott, akik az egyik nő biciklijével foglalatokodtak. Az illető bicikli tulajdonosának, egy karcsú szőke hölgynek a ruhája nagyon sáros volt. Ugy látszik, hogy leesett gépjéről. Esni is kezdett s a két szegény teremtés tanácsátlanul állott az úras, lakatlan országuton. *Lebudy* megállította automobilját és felajánlotta a hölgyeknek. A sáros ruhájú hölgy *Berkley* kisasszony volt s a véletlenül összerakult két ifjú csakhamar beleszeretett egymásba.

— **A levéltárak szervezése.** A hiteles helyi levéltárak felügyelete szervezésének már évek óta húzódozó kérdésében *Borsos* Albert közoktatásiügyi miniszter előterjesztése alatt ma este értekezlet volt a minisztérium épületében. Az értekezleten jelen voltak: *Zselénky* Mihály államtitkár, báró *Radvány* Béla titkos tanácsos, *Fraknói* Vilmos e. püspök, *Óvady* Lipót országos főlevéltárnok, *Kalányi* Ferenc jaáki apát, dr. *Ballagi* Géza országgyűlési képviselő és az érdeelt minisztériumok képviselői.

A tárgyalás alapjául a kultuszminisztérium részéről még 1900. évben összehívott szabálytervezet szolgált, mely a felügyelet jogával a kultuszminisztériumtól cöllozza felruházni. A jelenlévők legnagyobb része magáért tette a rendezés ez alapját. *Fraknói* hangsúlyozta, hogy a hiteles helyek levéltárainak rendezését nem közigazgatási, hanem tudományos érdekek kívánják. Reményét fejezi ki azonban, hogy ennek a kérdésnek rendezése az országos levéltár végleges rendezésének uttorjé lesz. *Óvady* Lipót egy domináló szempontot lát, ez az, hogy a levéltárak nem egyházi, hanem országos jellegű intézmények. Kívánja, hogy a szóban levő levéltárak országos törvény útján az Országos Levéltárba bekezelteernek be. A hiteles helyi levéltárak pusztulása az Országos Levéltár hivatásának is veszélyeztetésével jár. *Dévai* Ernő, *Várdy* Ernő, *Csonot* Ferenc, *Radvány* Béla és mások felszólalása után az értekezlet részleteiben is letergalyalta a kultuszminisztérium által kidolgozott szabálytervezetet s így mindenesetre jelentékeny lépéssel jutott előre a kérdés megoldása.

— **Meggyilkolt rendőrönök.** Összeszámból táviratozzák, hogy a múlt szombaton egy népes utcán egy ismeretlen ember egy fejbe vágta a rendőrönököt, hogy az eszméletlenül összeesett. A rendőrönök halálán van. Az orvosok megállapították, hogy a gyilkos éles szerszámot használt.

— **Vonatból kidobott katona.** Enders János huszonnégy éves közös hadseregbeli szakaszvezető tegnap este felszállt Rákospalotán a személyvonatra, amely Budapestre indult. Már az állomáson, mikor a vonat még el sem indult, hallotta, hogy a szomszédos félkocsba ülő utasok közül garázdálkodnak. Karddal támadták a békés utasokra és néket szultaltak. Enders hement hozzájuk és csendre intette az utasokat, kik közül az egyik visszafellett:

— Hallgass, te kutya!

A szakaszvezető erre pofon vágta az utasát. Mikor a többiek ezt meglátták, nekimentak a szakaszvezetőnek és ültelgelni kezdtek. Enders meg akarta húzni a vészféköt, de ez nem sikerült már, mert négyen megfogták és amint volt, azon vérszen, kidobták a robogó vonatból. Enders félóraig eszméletlenül hevert a síneken, majd feltápászkodott a levánszorgott Rákosra. Onnan a tizenkétórás utolsó vonattal Budapestre hozták. A nyugati pályaudvaron a mentők bekötötték sebeit és elszállították a helyőrségi kórházba. Enders eszmélet nélkül hevert az ágyban a katonai hatóság még nem hallgatta ki, a merénylő katonákat pedig nyomozták.

— **Halálos asszony párbaj.** Mint Párisból jelentik, két amerikai nő: *Richards* és *Damers* asszony, akiket régóta tartó ellenségeskedés tüze szított, *Cheyenne* városában *pisztolypárbajt* vívtak, mely *Damers* asszony halálával végződött. A felek segédkeikkel együtt érkeztek meg Párisból s a második golyóváltásnál *Damers* asszonyt halálosan megsebesítette ellenfele golyója s a párbaj után egy óra múlva meghalt.

— **A kibic sorsa.** A kibiceknek mostanáig sem volt valami irigyléreméltó dolgot. Sokat évődtek velük, gyakran csufondákosan intették le őket, sőt olykor bizony nagyon kurtán bántak el velük. A kibic sorsa komikus, olykor tragikomikus volt, most meg pláne tragikus fordult. *Sátorbányahelyen* már ugyancsak rosszul járt egy szerencsétlen kibic. *Furdák* János napaszmós kibiceli *Irkursnyik* István napasmóstarsának és táján a kelleténél többet szólt be a játéka, mert *Irkursnyik* miután néhányszor rászólt, isgatottan fölugrott és bicskáját az oldalába dofte, *Furdák* menten és zerogyott. Sebe olyan súlyos, hogy életbenmaradásához nincs remény. Támadóját letartóztatták.

— **A szent kake walk táncosok.** London egyik elővárosában örülnek a gyermekek. Két ur és hat hölgy mulattatja őket: a „pünkösdi táncosok” szektájának nyolc híve. *Chicagoból* jöttek, ahol három évvel ezelőt alakult meg a *szent tánc* vallása s most Európában akarnak hivatkozni. *White* tisztelendő ur és felesége, továbbá öt fiatal leány a jó kák ezt a misszionárius társaságot. Amikor a londoniaknak bemutatkoztak, rikácsoltak, síkonakt, tapsoltak kezeikkel, ugráltak és kölesbösense batorították egymást az ordításra. Ha egy gyönyörű cake walkot táncolt hátrafelé, Ima közben a jámborokat idees ránszózózóok fogták el, majd Harvey örömmámorában felugrott és sarkával a hátát vergette. Közben rikító indiai hadiköltésbe törtek ki és egymás nyakába borítottak. Ezután *White* tisztelendő hölgyönöklöt tartott és felszólitotta a közönsépet, hogy „csatlakozzanak hozzájuk és egyesítenek velük.” A vidám és furcsa valóság azonban nem igen hódít tét a józan angolok között.

— **A fotóén és telegrafon.** Valóságos szenzációsnak nevezhető az a találmány, amelyről egy amerikai folyóirat a „La Revue” tesz említést. A találmány a *Fowler*-féle teleon, amely megengedi, hogy saját szemekkel láthassuk azt az embert, akivel telefondróton keresztül beszélgetünk. *Fowler* ur a feltaláló, azt állítja, hogy megtalálta azt az utat, amely ennek a problémának a megoldására vezet. Mindaddig még nem mutatta be készülékét: s a nélkül, hogy tiktát elárulná, csak annyit mond, hogy telefonja alig különbözik a többi telefonkészüléktől. A szerkezet közepén egy nagyító lenese van, mint a kodaknál és a beszélőnek csak ebbe a lenesébe kell betekinteni, hogy láthassa azt, akivel beszél. *Fowler* kijelenti, hogy huszonöt év óta foglalkozik ezzel a találmányával; most csak arról van szó, hogy a készüléket egyszerűsítse.

Egy másik ragyfontosságú találmányról Londonból kapunk hírt. *Olet* angol mérnök a *telegrafon*-t találta el, amely nemcsak tovább adja, hanem le is írja az emberi hangot. A telegrafon szintén nem különbözik a közönséges telefontól, de ha egy másik készülékkel összekapcsoljuk, akkor nem ad hangot, hanem betűjeleket ír a papíra közönséges írással. Ez arra jó, hogy ha az ember nincs otthon, a készüléket írásra igazítja be, s távolléte alatt a telefonizeteket írásban adódnak le. A telegrafon másik haszna az, hogy fölöslegessé teszi a gyorsíró, mert a szavakat oly gyorsan írja le, ahogy kiejtik. A telegrafon-t, amely bír szerint nagyon olcsó lesz, már bemutatják *Edvár*d királynak és *Marconi*-nak, akik nagyon megmámultak az csudálatos készüléket. Az angol kormány már tárgyalásokba is bocsátkozott a feltalálóval a készülék megvásárlása iránt.

— **Humbertné amerikai alteregója.** New-Yorkból jelentik, hogy a Clevelandban letartóztatott *Chatwick* asszonyról megállapították, hogy *húsz millió dollár értékű hamis váltót* forgalomba. A váltók legnagyobb része *Carnegie* sokszoros millionos nevére van hamisítva, bár ő sohasem látta *Chatwick*-t. A csalással leginkább az oberlini bankot károsította meg és a bank igazgatóinak egy része bünrésze és szélhámos asszonynak. Nem tudják megállapítani, hogy hová lett az a sok pénz, amit *Chatwick* né a váltókra felvett. *Chatwick* még azt a tizenöt ezer dollár övadékot sem tudta előteremteni, amelyért a bíróság szabadon bocsátotta volna a vég-tárgyalásig. Azt mondják, hogy férje vitte magával a pénzt *Brüsszelbe*.

— **Mindent jól meg kell rágni!** A legtöbb ember — mondja egy angol tudós — késévei és villájával ássa meg a sírját. A gyomorkérdés a világ legnagyobb kérdése, mert akiknek kevés az emelölőjük, azoknál az a kérdés, hogy hol vegyennek többet, akiknek pedig sok, azoknál az a kérdés, hogy miért is esznek túlságos sokat. Az aranz középutat és dolgbán csakugyan nem találta meg még az emberiség. A modern emberről bátran el lehet mondani, hogy általában többet eszik a kelleténél s egy *Fletscher* Horace nevű ember most azt is megmagyarázza egy nagy könyvben, hogy rosszul, hibásan eszik. *Fletscher* érdekes könyvében az van megmagyarázva, hogy a mai emberek étkezésének főhibája az, hogy nem rágnák meg kellőképpen az ételt s így az alapgoncolat, amelyre fejtegetéseit fölépíti, így hangzik: *Addig rágd az ételt, amíg az étel sajátos ízt már nem érzed.* A *Fletscher*-féle elméletnek féltetani és fizikai indokai vannak. Minden bajnak ezen a világon a harag és a gond az oka. Ez a két

tolva lopja el erőnyűnk. A jó gyomru ember sohasem haragszik és ahhoz, hogy jó legyen a gyomruk, elsősorban az kell, hogy jól rájuk meg az ételt. Viszont, aki jól megrágná az ételt, annak féltánni étel is elegendő, köveztéképpen nincsen gondja. Ime, így meg a szociális kérdést is az alapos ráadás utján oldja meg Fletscher s a legkomolyabban fejtegeti, hogy a világon mindjárt vége volna minden anyagi gondnak, ha az emberek bánni tudnának a fogukkal. Kiszámítja Fletscher, hogy éppen egy harmaddal kevesebb kellene az emberiségnek táplálkozására, ha jól megrágnák az ételt, mint ma, amikor olyan esztelenül, étkesünk mintha más forróbb vágyunk nem volna, mint az, hogy karibadi fürdővendég legyen belőlünk. Fletscher a saját élettörténetével bizonyítja elméletének helyességét. Elmondja, hogy a szokásos helytelen étkezési mód mellett annyira elhízott, hogy a biztosító-társaságok a világér sem akarták elfogadni. Akkor jött rá az „elméletre” Rágot. s most izmos, karcsu, erős ember.

— **A rendőrség hírei.** Letartóztatott kereskedő. A rendőrség család bukás miatt letartóztatta Berger Adolf nagymihályi születésű kereskedőt, akinek a kereséseton Kohn Kálmán és társa cég alatt dívatullete volt. Passzívul 38.000 koronára rúgnak, ezzel szemben 6—8000 korona a fedezet. — **Sikkasztó elurászogott.** Gellner és Austerlitz cukorkagyáros munkásai takarékszövetékek pénztárosát Krees Pál cukrászsegédet letartóztatták, mert az egylet pénztár elcsikkasztotta. — **Lakásfosztás.** Berger Ignác állított 52. szám alatt lakó kereskedő lakását vasárnap délután kifosztották. A betörőket nyomozták. — **Rosszul lettek a levegőt.** Handl Lajos, a felesége és lakójuk Mészáros István (Haller-n. 30.) romlott húsból főzött levost ettek és mérgezés tünetei között megbetegedtek. Most már túl vannak a veszedelmén.

(x) **Kísérletezni kár,** mert számtalan esetben felelősséget, hogy a csusz és köztvény paratun gyógyító szere a Zoltán-féle kenőcs. Üvege 2 korona. Zoltán gyógytárban, Budapest, V., Szabad-ság-tér.

(x) **A hölgyközönségnek** ma már fölösleges ajánlani a Krieger-féle Akácia-krém, mely biztosan eltávolít szeplőt, kiütéseket, ráncokat és egyéb arcviszítatlanságot. Páris, London, Milánó és Amerikában el is van terjedve. Főraktár: Korona-grógytár, Budapest, Kálmán-tér.

(x) **Csillogó karácsonyfadiszek Kertész Tódoránl.**

(x) **St.-Hubertus** név alatt hozza forgalomba a legrejtőbb magyar likőrgyár a B. t. likőrgyáros cég legújabb likőréj mely nagy elterjedése folytán a sok idegen likőrfélek behozatalát csökkenteni fogja, mert a magyar társadalom ezen hazai gyártmányt mindenestre zamatos üdítő ize miatt pártfogolni fogja.

(x) **Bob hashajtó** a legkellemesebb (10 fillér.)

FŐVÁROS

(*) **A főváros költségvetése.** A főváros törvényhatósági bizottsága ma rendkívüli közgyűlésen tárgyalta a költségvetést. A pénzügyi osztály, mint jelentették, a kiadás 41.039,702 koronában, a bevégelt pedig 41.022,189 koronában állapította meg s így 17,513 korona hiány mutatkozott. A pénzügyi bizottság, töbrendbeli tórlések folytán, 12,000 korona többletre javította a mérleget, melyet azonban az előre nem látott kiadásokra fölvevtt összegekhez csatolt s így a kiadás és bevétel teljesen kiegyenlített egymást.

A tárgyhöz a mai közgyűlésen először Baracs Marcell szólt, aki azt bizonyította, hogy a kormány az, amely a legutabban médon bának azzal a fővárossal, amely milliókkal járul az országos terhek viseléséhez. A dunai hidak építésénél milliókat húzott ki a kormány a fővárosból, a följárók koraykének a szabályozás költségei címén. Visszavétel történik az aukciókkal; a tűzkar-biztosító intézet fölállítását éppen azok az excellenciás urak ellenzik, akik csak akkor jönnek ide, ha a kormány mellett kell demontálni.

Pollacsek Sándor! Ugy van!

Az elnök: Kérem Pollacsek urat, hogy majd akkor mondjon beszédet, ha reá kerül a sor, (Derültség.)

Baracs Marcell aztán eseteli azt a visszavételt, amely lehetővé teszi, hogy Budapestnek férfi lakosságából 140,000 van kizárva az országgyűlési képviselőválasztó jogosultságból és 170,000 a közösi választók sorából.

Friedmann Bernát: Ez is a kormány hibája?

Baracs Marcell: Igenis; ez is a kormány hibája és azoknak a büne, akik mindenkor, minden kormányt támogatnak.

A következő indítványt terjeszté:

Minthogy a közgyűlés mai szervezete, a civilizmus, a cenzus-választói jog és a választók számat mesterségesen apasztó összeirási rendszer lebontatni teszi, hogy a közgyűlés Budapest népességének igazi képviselete legyen; minthogy az összehívhatatlanság mai szabályzatlan volta rég kaput nyit a közérdek rovására érvényesülő érdekeknek, minthogy a székesfőváros pénzügyét mindaddig szilárd alapra nem lehet helyezni, míg adórendszerét önállóan, az állami adórendszerrel függetlenül be nem rendezheti, a közgyűlés felir a kormányhoz és a képviselőházhoz, kérve a fővárosi törvény sürgős reformját.

Szalay Mihály nem tesz ugyan indítványt, azonban megfontolásra ajánlja a tanácsnak, hogy foglalkozzék a progresszív-adó behozatalának az eszméjével s azzal, hogy tegyék meg az intézkedéseket arra, hogy a szavazó-jogával mindenki egyaránt élhessen. A fő cél az legyen, hogy mindenki fizessen adót és a szavazó jogától senkit el ne ejtsenek. Indítványozza, tegyen lépéseket a tanács az iránt, hogy a főváros adózás tekintetében elkülönített terület legyen s vegye az adószedést jogát bérbe és csakis a progresszív adót alkalmazza.

Széki Antal, a legnagyobb hibát abban látja, hogy a fővárosnak nincs nagyszabású közigazgatási programja.

Pollacsek Sándor a kikkék viszárlését ostromozza. A kikkék az okai, hogy a törvényhatóság semmit sem vihet keresztül azokból a nagyobb-szabású tervekéből, amelyek megvalósulása esetén a háziartás lényegesen javulna. Budapestben a tanács és a polgármester a kikkék foglya.

Bécsben fölállították a közösi villamos vállalatot, amelyből mindjárt az első évben 1.702,000 korona tiszta haszna volt a városnak. Nálunk azzal állanak elő, hogy nem szabad a magánvállalatokkal a kommunálisnak versengeni. Ez káros axióma, mert míg Bécsben a házi kezelésbe vétel üzemek szolgálatát a közönség részére egyre olcsóbb lesz, nálunk folytonosan drágább.

Több bizottsági tag nem jelentkezett szólásra s így az általánosságban való tárgyalás véget ért. Az előirányzatot általánosságban egyhangúlag elfogadták. **Baracs Marcell** indítványát 44 szóval 26 ellen elfogadták, a polgármesterek is az indítvány mellett szavaztak, csak a VII. és II. kerületbeli városatyák maradtak tve. **Szalay Mihály** javaslatát is elfogadták 36 szóval 28 ellenében.

Azután áttértek a részletekre.

Nagyobb hatást keltett **Rabcsa János**nak az az indítványa, hogy a rendkívüli kiadások közé vegyének föl 10.000 koronát, a munka-közvetítő intézet segélyezésére. A többség elfogadta az indítványt.

A többi tóteleknél észrevétel nem történt. A közgyűlés ma összesen 34,300 koronával terhelte meg a költségvetést, amely azonban a mérlegen nem változtat, amennyiben ezt levonjuk az előre nem látottakra előirányzott összegből s ez így most 177,387 koronában mutatkozik. A közgyűlés ezzel befejezte a költség-előirányzat tárgyalását.

(*) **Novemberi statisztika.** A közigazgatási bizottság mai ülésén a közigazgatás főnökei előterjesztették szokásos jelentésüket, ezuttal a novemberi adatokat.

Az adófelügyelő azt jelentette, hogy Budapest polgárai a múlt hónapban 7,323,852 korona adót fizettek, 1,257,000 koronával többet, mint tavaly novemberben. A bányagővedelem azonban 125,705 koronával kevesebb volt az idén, mint tavaly.

Dr. Magyarevics Mladen tiszti főorvos azt jelentette, hogy a főváros közegészségügye a múlt hónapban javult. A skarlát a múlt hónapban már jelentékenyen csökkent. A múlt hónapban 103-mal kevesebb megbetegedés volt, mint októberben. Csökkent a tifusz és a difteritis is. A kanyaró azonban emelkedett, de szerencsére a kanyaró is nagyon egybe lefolyásu. A múlt hónapban született 1677, meghalt 1030. A kórházakban 23,810 beteget gyógyítottak.

Rudnay Béla főkapitány jelentést tett a főváros múlt hónap napi közbiztonsági állapotáról. A jelentés szerint november hónapban a rendőrség 1546

bűncsejt nyomozását fejezte be. Ezekből 628 volt a büntetett, 918 a vétség: 151 az ember élete és testi épsége ellen, 1229 eset a vagyon ellen irányult.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **A proletoárok.** A Nemzeti Színházban Csiky Gergely emlékeztének áldoztak ma este. A *Proletoárok* került színpad; s ezzel a színház alkalmat nyújtott a közönségnek arra, hogy magyar szindarab írónk legtermékenyebbjét a egyik legtehetségesebbjét újra élvezze. Igaz, hogy kissé időjélt multa az a humor, amely a múlt évtizedek színházi nézőterének anynyi mulatságot okozott s mai közönségünk tultrafínált ízlésének nem felelt meg az a magyarosan szatirikus vídamság, amely a Proletoároknak honol, de azért a közönség jól mulatott és alkalmazkodott ahhoz a szándékhoz, amelyekkel a színház Csiky emléket feleleveníteni akarta. Az előadás rendkívül élénk volt; s főképp *Ujházi* nagyzerü *Mosolygója* aratott derültséget. Kitünő volt *Dellő* Emma Elza szerepében, továbbá *Török* Irma, *Rózsaszegi* és *Helvey* Laura.

— **Küry Klára** a Népszínházban. A „Rátartós királykisasszony”-nak, Holger Drachmann szombaton színpad került dán mesejátékának külön érdekessége lesz. Küry Klára a királykisasszony szerepében visszatér diadalai színhelyére a Népszínházba, amelynek színpadán közel egy évig nem szerepelt. A darab bemutatóján jelen lesz a dán szerző is. A mesejáték másik érdekessége lesz Z. Bárdi Gabi asszony fellépte az északi herceg szerepében.

— **Bertram dalestélye.** Ma ismét olyan hangverseny volt, hogy gyönyörűségét lelhetne benne az a nagyszámú közönség, amely a Royal-termet zsúfoltság megtöltötte. *Bertram* porosz udvari kamarazeneművész haritonja már a múlt évben is elragadtó hallgatóságát és akik *Bertramot* akkor hallották, az mai hangversenyről sem maradtak el. Valóban esztálatos hangjának erőssége, mely egy a magasságban, mint a mélyfékvésben megnyilatkozik. Mély hangja már a basszus színezete felé közeledik. Minden egyes számát átértett felfogással adta elő és a legszebb színezéssel. Legnagyobb sikerét ma mégis egy *Légye-balladával* aratta, amelyben csodálatos nagy lélekzetvételét produkálta. *Hatalmas erővel* hangzott el még a végezetül előadott *Wotan bucsója* is a Walkürből. De ez csak a műsoron szerepelt utolsó számunk, mert rövidással is kellett szolgálnia. Közreműködött még *Kortárs* Ida zongoraművész is, aki igen figyelemremlő művészettel adott elő néhány darabot. (L.)

— **Néphangversenyek.** A fővárosi dalegyesületek kébelében az az eszme merült fel, hogy minden vasárnap közösen egy-egy sáhangversenyt rendeznek a magyar népirodalom legremekb férfiakariból. A daloskörök számára névze 35 körülbelül 1800 taggal, huszfilléres beléptdíjjal szednek, melynek tiszta jövedelme az országos daláregyesületek jut. A hangversenyeket *Bellovits Imre*, *Hackl Lajos* és *Stark Henrik* fogják vezetni.

— **Babakiállítás** a Népszínházban. *Vidor Pál* né karácsonyi babakiállítása, amely e hónap 20-án és 21-én lesz a Népszínház előcsarnokában, az idei karácsonyi vásár szenzációja lesz. Körülbelül hatvan nagy bábu kerül kiállításra és eladásra: mind-egyik egy-egy népszerű művésznök egy-egy népszerű szerepét örökíti meg maskában és kosztüm-ben a legpontosabb hűségét tartva szem előtt. *Egy* pruzsliós bokorugró szoknyás, vörös eszimas, arany főkötős bábnában a „Piros bugyellár” *Török Zsófi* bironójára (Blaháné) ismerünk; majd *Katalin cárnó* (Hegyí Aranka) ödik szemünkbe, amott a „*Katinka* grófnő” *Pető* diákja (Komlóssy Emma), emitt *Lili* a trombitával (Küry Klára), a „*Pillangó* kisasszony” (Pálmay Ilka), a „*Szokimondó* asszony” *Bocaccio*, *Andrássy* Istváné, *Seredy Zsófia*, egy pompás vitákbábu (*Petrás Sári*), *Szép Heléna*, *Bob* herceg, *Ceuli* (a *San-Toy*-ból), *Napoleon*; *German* (a *Korvillé* harangokból), *Pompadour* márkiné (a *Csanovából*), *Józi* a „*Suhano*-ból stb., mind a megszólalásig hű kivitelben. A bábuakat a két napos kiállításán maguk a Népszínház művésznői árusítják a jótékonykodásra való tekintettel.

— **Arnoldson Sigríd** *Bukaresztben*. *Arnoldson Sigríd*, mint egy távirat jelenti, a bukaresti nemzeti színházban vendégszerepel szenzációs si-

TAUSKY J. FIAI, POZSONY. ALAPITTATOTT 1816-ban. **Előrangú eszgi!** Felmutatottan versenypárosok **menyasszonyi kelengyék** szállítására, úgy az árukat valamint a felhasználható anyag kitűnő minőségét és tartósságát tekintve. **KIVANATRA ÁRJEGYZÉK**

kerrel. A művésznőt mint Traviátát, Mignont és Margitot ritka lelkesedéssel üdvözölték. Az óriási árak mellett is a közönség számai nem kaphattak már a pénztárnál jegyet.

● **Darabváltozás az Operaházban.** Vasquez né Itália asszonyt, akinek holnap a „Hugonották”-ban Valentint kellett volna énekelnie, ma súlyos gyász érte: az atyja halt meg Triestben, ahová a művésznő ma este elutazott. Ennek folytán a „Hugonották” holnapra hirtetett előadás elmarad s e helyett — Szántó, Esmeralda—Payer, Karcs—Arányi, Krusina—Várady, Micha—Ney B., Vencel—Gábor, Kezal—Kornai, Ugri—Kiss B. Vezénylő-karnester Szikla Adolf.

● **Helikoni ünnep.** A Nemzeti Színházban pénteken, e hónap 16-án ismét magyar darab bemutatás előadás lesz. Ekkor kerül színre *Prém József Helikoni ünnep* című háromfelvonásos verses játéka. Az újdonság színhelye Keszthelyen, *Festelich György* gróf kastélya. Tártyát a nemzeti újjáébredés harcából merítette.

● **Leoncavallo Rolandja Berlinben.** Holnap este Berlin városában nagy művészi esemény történik. A király operaházban először kerül színre *Leoncavallo „A berlini Roland”* című nagy operája. Vilmos német császár maga nyomta a holnapi premierre a szenzáció bélyegét. Már hónapokkal ezelőtt Roland széfszokat rendeztetett a saját maga számára a hirvenes olasz mesterral. Ő adta az utasításokat, ő kereste ki a témát s Leoncavallo loyális zeneszerzőnek mutatkozott. Szót fogadott mindenben a császárnak s beleegyezett abba, hogy Willibald Alexis regényét feldolgozza operának. Ez a Willibald Alexis előttünk csak Borne révén ismeretes, aki *Heringsaláta* című polémiájában megtámadta Alexist, akit családi nevén Heringnek hívtak. Leoncavallo már régebben felolvasta kiadójának, Szozzonak operája tervét. E szerint az első felvonás mindjárt azzal kezdődik, hogy Frigyes választófejedelem találkozik a fiatal Henninggel. Az álarcos fejedelem (farsang van éppen) titkosan megfigyeli a látót és lovagias ifjút s igyekszik vele megbarátkozni. A második felvonás Rathenow polgármester házában játszik s Henning szerelmét mutatja be a polgármester leányához Esabethé, akit atyja politikai okokból máshoz kényszerít. A harmadik felvonás a győzelmes választófejedelem bevonulásával megoldja az előbbieken kifejtett politikai küzdelmeket, de Henning, aki mindvégig hű marad fejedelméhez és szerelméhez, elesik. Ez a regény és az opera vázlatos meséje, egyéb részleteket senkinek nem sikerült megtudni az operából. Oly titokzatosan folytak a próbák, hogy a császár kivételével senki egy akkordot nem lehetett el a zenéből. Sőt a főpróbán sem lesz senki jelen a nézőtérben, csak a császár. Leoncavallo naponta részt vesz a próbákban, amelyek délelőtt 11 órától délután 4 óráig tartanak. Maga a premiér a császári ház jelenléte miatt diszkrécióval fog bírni, amelyen a hölgyeknek kivágtott estélyi toalettnak, a férfiaknak frakkban és fehér nyakkendővel kell megjelenniük. A világ összes országából eljönnek az igazgatók és kritikusok, hogy a premiéren jelen legyenek, úgy hogy külsőleg főnyes nennetkötői művészi esemény lesz a bemutatás. Az érdeklődők ezrei zárandokolnak a pénztárhoz, hogy jegyet kaphassanak, de hasztalan, mert az első három előadáshoz már minden jegy elkelt. Hogy mily rendkívüli az érdeklődés a premiér iránt, azt bizonyítja a következő eset: Egy dús gazdag tőkepecnyes magának Leoncavallokat felajánlotta, hogy 2000 márkát ad jótékonykedőkre, ha neki egy pákholt szerez a Roland első előadásra. De Leoncavallo sem tudott cseppet tenni e kércsnek. Ezek az előjelek mindenesetre arra engednek következtetni, hogy izgalmas és lízas estéje lesz a berlini operának.

● **Vidéki színház.** A dévvidéki színi kerület megalakult és a megalakulás Pogány Károly, Látovics Pál és Dellianics Lajos főispánok érdeme. A színházterület *Polgár Károly* igazgató állította össze a legjobb erőkből. A társulat jelenleg Zomborban működik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

● **Berzeviczy az Akadémiában.** A magyar tudományos akadémia tegnap megtartott igazgatósági ülésében Berzeviczy Albert közoktatásügyi minisztert egyhangulag igazgatósági tagjává választotta.

● **A Kiszfaludy társaság szerdán,** e hónap 14-én délután 5 órakor az Akadémia üléstermében tartja a havi rendes felolvasó-ülését. Tártyasorozat: *Folyó ügyek* Költemények *Dalmady Győző* r. tagtól. A Szekel utján című regényből *Bárony István* r. tagtól. Költemények *Jakab Odón* r. tagtól. A Boldogasszony fátyola, novella, *Pekár Gyula* r. tagtól. Az első szárad, költemény, *Bárd Miklós* vendégtől. A felolvasó-ülést zárt ülés követi.

● **A Tudományos Akadémia matematikai és természettudományi osztálya** ma este *Than Károly* elnöklésével ülést tartott, melyen elsőnek *Réthy Mór* rendes tag úgy a maga, mint munkatársai: *Kürschák József*, *Tóthossy Béla* és *Findly Gábor* nevében bemutatta Bolyai Farkas „Teutamen”-jének második ötletét, melyet az Akadémia adott ki. Míg az első kötetben a neagynévű tudós aritmetikai vizsgálatait foglaltatták össze addig a második kötet geometriai vizsgálatait tartalmazza, melyek zárkóve halhatatlan fűnek, *Bolyai Jánosnak* „Appendice”-je, matematikai irodalmunk e legnagyobb büszkesége. A munka végén a szerzők megjegyzései foglalnak helyet. Utána *Kövesligethy Radó*, *Schlesinger Lajos* és *Telleyesnyicz Kálmán* mutatták be tudományos dolgozataikat.

● **A Műcsarnokból.** A Közép-művészeti Társulat téli kiállításával kapcsolatos karácsonyi kiállításának anyagát jobban ismét kibővítték jeles mestereknek kisebb, de kiváló alkotásaival. A Társulat, tekintettel a kedvező alkalomra, ismételtlen föl-szólítja a sorsjáték kisebb, száz- és ötvenkoronás nyereségeinek tulajdonosait, hogy nyereségeiket minél előbb értékesítsék a karácsonyi kiállításra. — A téli kiállítást állandóan nagy közönség látogatja s a művásár is szépen folyik. A közelben várják a műveket a Nemzeti Kaszinó vásártárlat, amely évről tízezer koronát szavaztak meg, Vasárnai fog a kiállításra a Lipótvárosi Kaszinó is, amint szintén érdeklődéssel várják a Kaszary-díj és a Róki-jutalom bizottságai ma délelőtt tartották meg bíráló-ülésüket a Műcsarnokban.

● **Szerelmes asszonyok.** Ez a címe Szabóné *Nogáll Janka* új könyvének, mely a Petőfi-Társaság kiadásában jelent meg. Érdekes íze van ennek a könyvnek éppen most, mikor az asszonyozalmak egyébre sem törekednek, mint arra, hogy szűkület me ga szerelm egész életértéért jelentősége s legyen csak a nők életében is, mint a férfiakban: epizód. Sz. Nogáll Janka tizenhárom történetet mond el szerelmes asszonyokról, kik életük edjárt, grönnyört, bújást, dícsőségét és vereségét a szerelmeben találták meg. Mert mjnden más egyéb, mondja az utolsó novella öreg hősője, csak hamu. Sz. Nogáll Janka új könyvének ára 2 korona.

● **Berzeviczy beszédei.** A jövő év elején megjelennek Berzeviczy Albert beszédei és tanulmányai. A két kötet már sajtó alatt van és a munka főbb címei ezek: I. Parlamenti beszédek. II. Gyűlésen és ünnepélyeken mondott beszédek. III. Emlékezésűdek, visszaemlékezések. IV. Kisebők alkalmi beszédek. V. Tanulmányok. — A két kötet — mintegy 60 iv — előfizetési ára fűzve 10.— korona. Díszkötésben 12.— korona.

● **Új tudományos folyóirat.** A Magyar Nyelvtudományi Társaság jövő ővtől kezdve folyóiratot ad ki, mely *Magyar Nyelv* címmel, kivéve júliust és augusztust, minden hó 25-én fog megjelenni, egyelőre három-három ivnyi terjedelmű füzetekben. Az első szám január 25-én jelenik meg. Előfizetési ára egész évre tíz korona, a Társaság alapító tagjának alapítványuk, rendes tagjának pedig az évdi (10 korona) fejében jár. A lapot *Szily Kálmán*, a Társaság elnöke szerkeszti.

● **Bihari Sándor képe.** Derűsebb genrekép állig van mint *Bihari Sándornak* „Biró előtt” című képe. Ennek a festménynek méltó társa „Az ő nő-tája”, melynek reprodukcióját most jelent meg olyan művészi kivitelben, mely színben, rajzban hű mása az eredetinek és ezáltal teljesen az eredeti benyomást kelti. E művészeti lap, a Spiegel Frigyes által tervezett, díszes, modern, aranyozott keretben 64 koronáért szerzethető meg 4 koronás havi részletekben a Könyves Kálmán magyar műkiadó társaságánál.

● **Jövendő.** Bródy Sándor magas színvonalon álló kitűnő hetilapja ezen a héten a következő tartalommal jelent meg: Bródy Sándor: Tiszta roham előtt. — ifj. Ábrányi Kornél: Ferenc József és az Andrássy-fűk. — Petefői István: Az uram. — Kovács István: A szabad szerelem és a házasság kérdése. — Makai Emil versiből: Késői

vágy. Zongora mellett. Péntek este. Féltelek... A bor...—Violenő Etelek: Beszélhet bátran... — Beüthy Ákos: Metternich. — Bródy Sándor: Makai Emil. — Andrejev Leonid: A hallgatás. — A szünjáték. Mader Rezső: Hektor belépője. — (m. m.): Mader. — A forradalom. Borna — a szocialis kérdéssről. Tolstoj Leó: Háboru és béke. — Természettudomány. Orvostudományi közleményekről.

● **Új idők.** A hét érdekes eseményei fényképfelvételekben láthatók az *Új Idők* legújabb számában. Itt van a hóval dobáló portugál király, a fejebuján járkáló Baptista, a dob-utcai melegedő-szoba, négy pompás kép a „János vitéz”-ből, a Király Színház új darabjából, *Makai Emil* sírköve, *Beüthy Ákos* arcképe, jelenet a japán-orosz háborúból, végre egyéb artistikus fényképfelvételek. A szövetség Gárdonyi, Szávay, Endrődy, Dobay, Kiss, Wolfner, Zöldi, Lőrinczy, Szerb, Tábori, Nagy, Sebők s mások írták. Három regény folyik most *Herceg Ferenc* képes hetilapjában.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Igaztársít elítelt joghallgató.** Nagy Mihály budapesti joghallgató februárban „A budapesti szocialista elvtársak” aláírással nyílt levelet írt *Gádos* közös lakosaihoz és felszólította őket, hogy ne lépjenek be a vidéki közönségi fogyasztási szövetkezetekbe, melyeket a főurak és a papok a szegény nép ámitására alapítanak. A nyílt levél többi része is tele volt a papi osztály ellen intézett támadással s ezért osztálygyűlésre való igaztársít sajtóvétsége címen perbefogta Nagy Mihályt az ügyészség. A mai tárgyaláson Nagy a papokra hárította az igaztársít vádját, mert azok még a szerzésen is propagandát csinálnak. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a törvényszék hat havi államfogházra és száz koron pénzbírságra ítélte Nagy Mihályt. Az ítélet jogerős.

§§ **Gondatlan kocsis.** Kiss szörökötlan ült a loecsiá bakján *Szlanok György* gazdaember, mikor augusztus 14-én végighajtott a cinkotai fő-utcon. Szörökötlanágában nem vette észre, hogy az utca közepén egy gyermek játszadozik. A lovak halálragzózták a szegény, másfél éves gyermeket, akinek *Győzőcsányi Zsuzsanna* volt a neve. Gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt került ma a pestvidéki törvényszék elé *Szlanok György* és azaz védekezett, hogy a nagy portól nem vette észre a gyermeket. A bíróság bűnösnek mondotta ki *Szlanok Györgyöt* és egy havi fogházra ítélte, *Szlanok* föllebbezett.

TAVIRATOK

Lemberg, december 12. A zlocov-brodii választókerület nagybirtokossága ma az elhunyt *Warszki* lovag helyébe *Gniewos* László tartománygyűlési képviselőt választotta meg.

A kereskedelmi tárgyalások.

Bécs, december 12. Ausztria-Magyarországnak a kereskedelmi szerződés dolgában elküldött utolsó jegyzékére *Berlinből* még nem érkezett válasz. Valószínűleg a német birodalmi kormány érdekelt faktorai ma *Berlinben* értekezletet tartanak, amelyen megállapítják a válasz szövegét. Mint a *N. Fr. Pr.* jelenti, esetleg szükségessé válik majd, hogy Magyarország és Ausztria érdekelt miniszterei konferenciára gyűljenek össze, amelyen Németország válaszával fognak foglalkozni. A konferencia ezuttal Budapesten lesz. A kereskedelmi tárgyalások folytatásával megbízott delegátusok elutazása még nincs megállapítva és erről csak a diplomáciai tárgyalások eredményre jutása után lesz szó.

Oroszországi hírek.

Berlin, december 12. A tegnapi zavargásokról táviratozzák a *Berliner Tageblatt*nak *Pétervárról*. A tanulókön kívül munkások is voltak abban a másfél ezer főnyi tömegben, amely a Kazán-szükségekhez körül tüntetett. A rendőrség aránylag gyorsan helyreállította a rendet, de kénytelen volt fegyverhez nyulni s *tíz embert* többé-kevésbé súlyosan megsebesített. Nagyon sok zavargót letartottak, köztük több polgárosszonyt.

Berlin, december 12. Pétervárról jelentik, hogy a *cár* és *Szviatopolk-Mirsky* herceg

külgyminiszter közt véleményeltérés támadt, amelynek következtében a herceg pénteken már le akart mondani, de egy családi tanács után megmáskította szándékát. A belügyminiszter ma fogadta a moszkvai ügyvédek küldöttségét, amely átnyújtotta az ügyvédek határozatát a reformok tárgyában.

Köln, december 12. Pétervárról táviratozók a *Kölnische Zeitung*-nak: *Vjasma*-ban a tartalékosok négy napon át zavarogtak. Szentauk beszéltek, hogy a polgári lakosság szekerével felgyverkezve üldözte a tartalékosokat. Estefelé minden kaput bezártak. A katonaság nagy nehezen helyreállította a rendet. A vidéki városokban mindenütt politikai lakomákat rendeznek s olyan határozatokat hoznak, mint aminő a pétervári és a moszkvai volt.

Klado kapitány vádjai.

Pétervár, december 12. Klado kapitány, kit a tengerészet főparancsnoka megnevelésbá-lyozott, egy cikkelyben az általa ismert tények meghamisítása miatt emelt vádat szándékos hazugságnak mondja és visszautasítja. Azt állítja, hogy a panasz nemcsak katonai, hanem emberi becsületét is sérti. Ilyen vádakot csak törvényes uton lehet emelni, miért is kéri, hogy ügyét adják át a katonai bíróságoknak.

A szász király követe Bécsben.

Bécs, december 12. János György szász herceg ma este 10 órakor a Nordwestbahnhofon megérkezett, hogy notifikálja ő felségének a szász király trónralépését. Az ünnepiesen díszített pályaudvaron a király rendkívül szívesen üdvözölte a szász herceget. Fogadására megjelentek *Ferenc Ferdinánd, Lipót Szalvátor, Ferenc Szalvátor, Frigyes és Rajner* főhercegek, továbbá a díszszolgálatra kirendelt *Brudermann* altábornagy, *Knopp* ezredes a szász király nevét viselő gyalogezred parancsnoka és számos polgári és katonai méltóság. A szász herceg bemutatta kíséretét, azután üdvözölte a főhercegeket. A király ezután bemutatatta a szász hercegnék a díszszolgálatra kiszemelt urakat és a megjelent méltóságokat. Az üdvözlés után a herceg a király oldalán hajtott a Hofburgba. Holnap délelőtt a szász herceg külön kihallgatáson fogja notifikálni a trónralépést a királynak.

Közigazdasági táviratok.

Bécs, december 12. Eladott buza tiszavidéki 10.70—11.15 K, bánsági 10.45—10.85 K mosoni 10.40—10.65 K. Rozs tét felvidéki 8.10—8.30 K, pestmegyei 8.10—8.25 K. Tengeri magyar 8.25—8.35 K. La Plata 7.90—8.10 K. Zab magyar 7.25—7.75 K. válogatott 8.10 K.

Berlin, december 12. 4 1/2%-os papír-járadék — 4% osztr. arany-járadék 101.60 Osztr. hitelrészv. 212.25 Déli vasút 17.30 Orosz bankjegyek 216.15 4% u orosz kölcsön — Disconto-Commandit 192.10 Dynamit Trust 194.10 Harpeni 216.40 4 1/2% ezüst-járadék 99.40 4% magy. arany-járadék 99.80 Magy. koronajár. 96.10 Osztr. m. áll. vasút 139.10 Bécsi váltóár 85. — Olasz járadék — Alt. Villamos. Edison 230. 0 Golskircheni 231.10 Laurakohó 248.10.

Frankfurt, december 12. 4 1/2% papír-járadék — 4% osztrák arany-járadék 101.85 4% magyar arany-jár. 89.85 Osztr. hitel részv. 212.50 Osztr. m. áll. vasút 139.40 Eszáknyugoti vasút — Buxtehadi vasút — Londoni váltóár 203.60 Bécsi Bankverein 142.10 Villamos részvény 152. — 3% m. arany kölcsön 83.75 4 1/2% ezüst-járadék 100.20 Osztr. koronajáradék 100.10 Magyar koronajár. 98.25 Osztr.-magyar bank 117. — Déli vasút részvény 17.80 Elbevoigyi vasút 106.50 Bécsi váltóár 84.95 Párisi váltóár 80.96 Union-bank. — Alpei bányarészv. 245. —

Páris, december 12. Osztr. magy. államvasút — Uj török konzol 87.67 Egyiptomi járadék 105.40 Osztr. Landerbank 495. — Párisi bank 12.72 3% franczia jár. 98.80 Magyar aranyjár. 102.15 Déli vasút — Osztr. aranyjár. 101.50 Török sorsjegy 138.50 4% olasz járadék 105.05 Ottoman bank 54.4. — Osztr. földhitelintézet 13.80 Dohányrészvény 355. — Magyar jelzálogbank 663. —

New-York, december 12.

	decz 12.	decz 10.
	cents	cents
Buza októberre	—	—
Buza decemberre	111 1/4	117 1/2
Buza májusra	115 1/4	116 1/2
Buza uhusra 1905	—	—
Tengeri októberre	—	—
Tengeri decemberre	55	55
Tengeri májusra (1905)	56 3/4	56 1/4
Liszt	8.90	4. —

Chicago, december 12.

	decz 12.	decz 10.
	cents	cents
Buza októberre	—	—
Buza decemberre	106 7/8	107 3/4
Buza júliusra	—	—
Tengeri decemberre	47 3/8	47 1/2

REGÉNY

Detektiv-kisasszony.

Irla: OLD SLEUTH.

(5)

Ha észrevette volna, hogy a fiatal ember, ki a vendéglőben egy asztalnál ült vele, ismét ott van ahol ő, bizonyára nagyon csodálkozott volna. De mivel a vendéglőben nem is nézett rá, úgy itt sem vette észre a gyermekes arcú ifjut.

Az éj beállt, Willur kijött és a Broadway járt ide oda.

Aztán az Union-parkba ment.

Leült egy padra, letette kalapját és nagy sóhajtott.

Körülnézett, de nem látott senkit. Nem vette észre, hogy egy óriási fa árnyában, karcu alak feküdt a fűben.

Szive oly tei volt, hogy félhangosan önmagával kezdett beszélgetni.

— Nagy ég! — mondotta — micsoda pokoli élel. És mily sokat fog szenvedni szegény anyám! Oh, jó Istenem, — zokogott — szegény jó anyám! De hát mégis jobb lesz így! Ha nem így cselekszem, még többet fogok szenvedni. Így mindössze egy pillanatra fájdalomt érzek, egyetlen hangos jajszótt hallatok és aztán nem lesz semmi bajom. Ha pedig életben maradok, nem vár más reám, csak a szegény és gyaláz!

A fiatal ember egy pillanatra elhallgatott, aztán folytatta monológiáját. Ekkor már a legnagyobb határozottság hangján szólott:

— Még egy próbát teszek, játszani fogok, még egyszer meg kell próbálnom, vagy nyerek, vagy veszek és azután vége mindennek. Aztán, majd meglátom, mi lesz.

Felállott, felvette kalapját és északkeletfelé indult.

Az árnyék híven követte.

Az élesfűtű ifju minden egyes szavát hallotta, Goslet Käte lelkét a legkülönösebb érzések fogták el, mióta először látta Wilbur Henry csinos arcát.

Szép vonásai, férfias megjelenése, kellemes mosolya sok női szívet hódított már meg.

Henry úgy a vendéglőben, mint a játéktérben sokat ivott.

Egy hírhedt játéklarang előtt állott meg. Felment a lépcsőn, ki akarta nyitni az ajtót, de aztán visszafordult. Lenn észrevette a csinos kis fiatal embert.

Ez megszólította és beszédéből kitűnt, hogy már régen megfigyeli őt.

— Fiatalembere, kövesse benső sugallatát és ne menjen fel.

Henry a sok irástól már izgatott volt és vad hangon kérdezte:

— Kicsoda maga?

— Egy idegen, aki jóakarattal figyelmezteti önt, hogy ne menjen be.

— Mit tud erről a helyiségről?

— Én már voltam ott.

— No nézze meg az ember! De talán nemelykor máshova is megy?

— Hová?

— Az ágyacskiba, fiacskám, ilyen kis gyermekeknek ott a helyük — felelte nagy dülösen.

— Nem akartam önt megsérteni.

— Akkor menjen dolgára.

— Csak még egy szót, fiatal ember: gondoljon az édes anyjára.

Wilbur Henry dühösen kiáltott fel. Nagyon izgatott volt és izgalomát még fokozta kétségbeesett elhatározása, úgy hogy nem tudta mit cselekszik, nem tudta megítélni jó vagy rossz-e amit tesz.

Az idegen ifju szavai még jobban ingerelték, úgy érezte, mintha gúnyolni akarná. Világgyorsasággal emelte fel erős karját és hatalmas csapást mért az idegen fiatal emberre.

Aztán felszaladt a lépcsőn és cseppet.

Az előbb elküvetett durva tettétől természetének minden vad indulata lékét veszítette.

Minden további gondolkodás nélkül haladt át a végzetes küszöbön.

Elhatározta, hogy szerencsét próbál még egyszer, és abban az esetben, ha a sors most sem kedvez neki, az utolsó menedékhez fordul és elköveti azt, amit már annyi kétségbeesett ember megtett.

E közben Henry durva támadásának szegény áldozata felugrott a földről és így szólott:

— No, most alaposan megkaptam a magamét, de nem baj!

Végigsétált az utcán és igen különös változás ment végbe rajta.

A világos paróka eltűnt fejéről és egy hollófekete foglalta el helyét. Fekete bajusz fénylett ajka felett, míg azelőtt bajuszatlanul nézte a világot; éppen oly gyorsan más ruhát kapott magára és a gyermekes arcu fiuból egyszerre katonás megjelenésű fiatal ember lett.

Nemsokára azután ő is cseppet azon az ajtón, amelyen Wilbur Henry bement.

Hogy mi történt ebben a helyiségben, azt nem beszéljük el hosszasan.

Az idegen, aki Wilbur Henry minden egyes mozdulatát megfigyelte, árnyéként mellette maradt amíg Henry a kártyát le nem tette. A szerencsétlen fiatal ember vesztett folyton, egyik tétet a másik után, Ekkor felállott és elsieltett.

Az idegen követte.

Az utcán Henry egyszerre a folyó felé ment. Nesztelen léptekkel követte az idegen.

Egyenesen a folyó felé tartott az üldözött és az üldöző.

Mintha a kétségbeesett ifju szándékát elárulták volna, oly jól megértette a fiatal ember Henry minden lépését.

A folyóhoz érték.

Az éjszaka sötét volt és Henry abban a pillanatban azt sem tudta, hogy hirtelen merre forduljon.

Végre, — miután megvárta, hogy az éppen arra cirkáló rendőr eltávozzék, átsurrant az utcán, a folyó partjára.

Az idegen követte, a nélkül, hogy segélyért kiáltott volna.

Itt egy kis darab szárazföld nyult be a folyó közepéig. Henry éppen oda akart lépni, amikor az idegen elébe toppant.

Vad kiáltással ugrott Henry föléje és megragadta azt a férfit, aki meggátolta őt eltökélt szándékában.

— Az ördögbe, ön meg akar talán engem menteni; nos hát menjen előttem a vízbe, én majd követem.

Átfogta az idegen karcsu alakját és végigszaladt vele a vízben elnyúló szárazföldön.

Az idegen igen könnyű volt és gyengének látszott, az ő nagy erejével nem tudott megbirkózni.

— És most, Wilbur Henry, mit akar tenni?

Henry megállott, leültette az idegent a földre, és úgy látszott, mintha észre térne.

Nevének említése kijózanította.

— Ön ismer engem?

— Mindenesetre!

— Es hogy hívják önt?

— De hiszen ön nem ismer engem, még akkor sem, ha nevetem megmondom.

— Ahá, most már értem — válaszolta Wilbur. — Maga folyton nyomomban volt és most meg akart menteni, hogy aztán átadhasson a bíróságnak.

De ez a terve nem fog sikerülni, mert csak maga lesz a vesztes. Az égre. Az égre, nem fog menekülni! Együtt jön velem a halálba, ha akar, ha nem, Most imádkozzék gyorsan!

— Én csak önről imádkozom, Wilbur Henry! Gondolja meg higgadtan, hogy mit cselekszik!

— A gondokozás idején tul vagyok. Én nem kértem magát arra, hogy kövessen. Senki se tudja meg, mi lett belőlem.

— De mégis hallgasson csak reám. Gondoljon édes anyjára, mi lesz belőle.

— Elég volt a beszédből — kiáltotta Henry — meg fog halni és vége!

(Folytatjuk.)

Kivonat a hivatalos lapból.

* Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Heimerl János nagyváltó pénzügyi segédtitkárát az ipolyi pénzügyigazgatóság...

* Pályázatok. A tapolcai adóhivatalnál adóösszeállításra két hét alatt, — aharszlatinai főbíráhivatalnál adóhivatalnál adóösszeállításra 14 nap alatt...

Nyitlér.

Babakiállítás a Népszínházban

december 20-án és 21-én. A bábkant jótékony célra a Népszínház művésznői árusítják.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG

A Kereskedelmi Bank tőkeemelése.

A múlt hetekben már mindenki tudta a tőzsdén, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a legközelebbi időben alapítókat emelni fogja.

A Pesti magyar kereskedelmi bank igazgatósága mai ülésében elhatározta, hogy az e hó 23-ára egybeírandó közgyűlésnek a részvénytőkének 5000 drb. új részvénynek kibocsátása után 35,000,000 koronáról leendő felemelését fogja javaslatba hozni.

Az átvételi jog az új részvényekre, melyek 1905. január 1-től fogva részesednek az osztalékban, a jelenlegi részvényeknek olyképpen tartatik fenn, hogy hat-hat régi részvény egy-egy új részvény engedettik át az igazgatóság által megállapítandó árfolyamon, mely árfolyam, valamint az átvételi jog gyakorlásának módzatai később fognak közzétetni.

Igazán nem szükséges indokolni az ország eme elsőrangú intézetének tőkeemelését. A viszonyok és a bank dícséretes terjeszkedése tették azt szükségessé. A viszonyok annyian, hogy a nemzetközi üzleti forgalomban már a reprezentálás is szükségessé tette a külföldi nagy tőkehalmozás utánzását.

A bank legutóljára 1897-ben, ez év végével, emelte alapitókáját.

A Kereskedelmi Bank eddigi tőkeemelései nagy előnyökkel jártak a részvényesekre, ami legjobban kimutatható a múlt eredményeiből, ahonnan kitűnik hogy az osztalék

Table with 2 columns: Amount (10 millió korona tőke mellett) and Dividend (90 koronára). Rows show percentages from 18% to 80%.

rugott. Ezek a számok tehát kedvező perspektívát nyújtanak a jövőre nézve a részvényesek szempontjából is.

A bank saját tőkének az emelése kedvező arányokat teremt a bankra nézve is. A bank eszközei a tőkeemelés keresztültétele után 12 millió koronával szaporodnak. Így a kereskedelmi bank 35 millió korona részvénytőkére és (az ázsói tekintetbe vételével az ideai dotációt beleértve) több mint 35 millió koronára látható tartalék, összesen tehát több mint 70 millió koronára rugó saját tőkék felett fog rendelkezni.

A bank tőkéi ezen az alapon a nemzetközi viszonylatban is respektálatni fognak. Erre pedig nagy szükség van. Hiszen a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank az ország közgazdasági életének és hiteleszervezetének egyik elsőrangú táplálója a külfölddel szemben is.

A tőkeemelések meglez az a kedvező eredmény is, hogy Debreczenben és Nagyszombatban fiókokat állít az intézet. A Szabadságtéren levő Adria-palotában szintén új fiókja lesz a banknak.

A részvényeseket is megnyugthatja a komünikó bevezetése, mely szerint az új részvények átvételi árfolyama még nincs megállapítva. Az új részvények árfolyama, egészen biztosra vehető, hogy jényegesen a napi árfolyam alatt fog maradni. Ebből a szempontból is kedvező a régi részvényesek kilátása.

Magyar Kereskedelmi Csarnok. A Magyar Kereskedelmi Csarnok nemzetgazdasági szakosztálya e hó 16-án este 6 órakor a Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben havi ülést tart, amelyen Szirmai Artúr, a szakosztály előadója és Vajda Ármán, a cheque törvényjavaslatra vonatkozólag benyújtott írásbeli jelentéseiket szóval is előterjesztik.

Az Országos Ipargyűlésről. Az Országos Ipargyűlés összes szakosztályai csütörtökön, december 15-én, délután fél 6 órakor, iparvetületi, kézmű- és kisipari szakosztályai pedig 6 órakor az egyesület helyiségében (VI. Uj-utca 4. sz. I. emelet) együttes ülést tartanak. A napirend tárgyai: 1. Rubin Miklós előadása: A technika szerepe az iparfejlesztésben. 2. Kurucz József győri iparvetületi jegyző indítványa iparvetületi jegyzők országos értekezletének megalakítása iránt. 3. A budapesti könyvtörök stb. iparvetületi indítványa a munkaközvetítésnek a segédke szakszerveleteiből való megalakítása tárgyában. Egyéb előterjesztések és esetleges indítványok.

Az O. M. K. E. Gyulafehérvártól. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés tegnap alakította meg gyulafehérvári kerületét a város és környék nagyszámú kereskedőinek részvételével.

Az alakuló gyűlésen, melyen az egyesülés központját Sándor Pál országgyűlési képviselő elnök, Lévy Béla ügyvezető titkár, Auer Róbert és Sándor Ármán igazgatósági tagok képviselték, megjelenték Bánffy Kázmér báró, Alsófehérvágye főjegyzője és Novák Ferenc polgármester. Az ülést marosvásáradai Glück Adolf nyitotta meg, dr. Felszeghy titkár beszámolt a szervezőbizottság működéséről, majd pedig Sándor Pál mondott nagyszabású beszédet melyben az egyesülés programját fejtette. Kohn Lajos a hunyadmegyei, Farkas Ignác a kisküküllői megyei kereskedők eszklakozását jelentette. A gyűlés ezután a választásokat ejtette meg; elnök lett marosvásáradjai Glück Adolf, társelnök Deutsch Adolf, alelnökök: Fuchs Nándor gyulafehérvári, Spitz József zámi, Winkler János nagyenyedi kereskedők. Tamási István, a kolozsvári kerület és kamara nevében üdvözölte az új kerületet majd felolvasták Zeyk Dániel főispán, Szász József alispán, a marosvásárhelyi O. M. K. E. kerület és a marosludasi kereskedők üdvözlését.

Vásárcsarnok. (Vámos és Bruszt hatósági követtékék üzleti jelentése). Az enyhe időjárás a mai nap forgalmán is érezhető volt, amennyiben az üzlet főleg husneműekben lanya. Az árak alakulásáról a következőkben számolunk be: Husfélék: Vidéki marhahas eleje 60-76, hátulja 70-90 korona 100 kilogrammonként. Ölétt borjúk bőrhöz hosszán mérve súlylevonás nélkül 80-100 fillérrel voltak a forgalomban kilónként minőség szerint. Sertések szalonnával I. r. 100-104, II. r. 80-96; lehúzott sertés I. r. 96-104, II. r. 80-90 fillér kilója. Szépen tisztán kezelt szopos malacok kilója 120-140, süllők 100-130 fillér. Juhhús I. r. 60-70, II. r. 40-50 fillér kilónként. Vadfélék: Szarvas 64-68, vaddisznó 60-100, ez 90-100 fillér kilója. Szász szőrű nagy nyulak darabja 2.20-2.40, fogoly párja 1.60-1.80, fácán párja 5.20-6 korona. Vágott baromfibtól eskák I. r. áru adható el könnyen, míg II. r. még olcsó árakon is alig talál vévőre. Mai ár. I. r. teljesen hizott szépen tisztán kezelt árúért 110-116, II. r.-ért 90-106 fillér volt kilónként. Hizott pulyka 100-120 fillér. Tojásban változatlan az üzlet és ma I. r. megbízhatóan friss telt áru 96-100, gyengébb minőségű 92-94; jó meszes 72-80, apadt 84-86, piszkos 88-90 korona eredeti ládánként. Tejtérmékek: I. r. szűv. teavaj 2.40-2.60, jó friss főzvaj 1.50-1.90, friss tehéntúr 20-23 fillér kilója. Gyümölcsben élénk az üzlet. I. r. fajalma 32-40, II. r. 20-24, körte I. r. válogatott 60-80, II. r. válogatott 32-40, főzökörte 28-30 korona 100 kilogrammonként. Dió 24-40 korona 100 kilónként. Pergették skáméz 88-96 korona 100 kilónként. Burgonya: Nagy gumós válogatott, egészséges sárga 8.50-9., rózsá 8.-8.50, fehér 4.50-5.20 korona 100 kilónként. Egészséges nagygumós makói faj vöröshagyma 20-21 korona. Délgyümölcsöt vidékre a következő árakon szállítunk: 300-as citrom 7.-, 360-as 7.40 korona; 200-as narancs 5.50, 300-as 9.-, 360-as 8.50 korona ládánként. Kórnarancs 100 kilója 19 korona.

Kőházi sertéspiac. Magyar elsőrendű: Öreg néhez (páronként 400 kilogrammon felül) 106-108 fillér. Fialat néhez (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 109-110 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 109-110 fillér. Könyvű (páronként 250 kilogrammig) 108-109 fillér. Szerbiai: Néhez (páronként 260 kg. felüli súlyban) 108-110 fillér. Közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) 107-108 fillér. Könyvű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 105-106 fillér. Sertéslétszám: 1904. évi december hónap 10. napján volt készlet 32173 darab. 1904. december hónap 10. napján felhajtott 775 darab. 1904. december hónap 11. napján elszállított 4405 darab. 1904. december hónap 12. napjára maradt készletben 31343 darab. A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Sertéskonzumvásár. Mai felhajtás 1429 darab sertés, 98 darab süldő. Előző napi eladatan marosvásny 245 darab sertés, összesen 1654 darab sertés, 98 darab süldő. Eladott 701 darab sertés, 69 darab süldő. Mai marosvásny 973 darab sertés, 29 süldő. A vásár közepese, az árak változatlanok. Következő árak jegyzeteltek: Zsirterítés: Öreg I. rendű 350 kgon felül 86-88 fillér, II. rendű 280-350 kkg 84-86 fillér. Fialat néhez 800 kgon felül 80-84 fillér, fialat közép 220-300 kkg 86-92 fillér. Fialat könnyű 220 kkg 79-84 fillér. Husserítés, néhez 300 kgon felül 72-78 fillér. Árak minden levonás nélkül kgként elősúlyban értendők.

Csüd a fővárosban. Szántó Vilmos bejegyzett cég (Gizlele Monor-utca) füzeres és rózsa kereskedő ellen, a budapesti kir. kereskedelmi- és váltótörvény: szék ez évi december hónap 10. napján 100968. számi alatt kelt végzésével csődöt nyitott. Kinevezettek: Csödbiztosok: Kazacsay Gerő kir. tszéki bír. tőmeg-gondnokkák: Mikola László monori ügyvéd, tőmeggondnok helyettesek: Uja Pongrácz Sándor budapesti ügyvéd. A követelések bejelentésére 1905. év január hónap 9. napja, felszámolási tárgyalásra 1905. február hónap 9. napja, a csödválasztmány megalakítására 1905. év február hónap tizedik napja tüzetelt ki határidőül. — Ringwald Samu és társa budapesti bejegyzett cég (Gizlele VII-ik kerület, kereszt-ut 70. szám) és ennek egyedüli tulajdonosa Berger Jónás József vállalatú kereskedő ellen a budapesti kir. kereskedelmi- és váltótörvény: szék december 12-én csődöt nyitott. —

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1904. deczember 13-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Miss Hobbs.
Vígjáték 4 felv. Irtó: Jerome K. Jerome. Fordította: Moirer F.

Személyek:
Főhadnagy Csányi
Percival Danó
Betty D. Lipót
Miss Abbey Rákosi Snc.
George János Rákosi Snc.
Miss Fanyó Várady
Miss Hobbs Lányi
Kapitány Abonyi

Kezdeté fél 8 óraker.

Heti műsor:
Szerdán: Az emigráns.
Csütörtökön: Megjött a papa.
Pénteken: Helikon énepe.
Szombaton: Helikon énepe.
Vasárnap: Helikon énepe.

M. KIR. OPERAHÁZ

Arányi Dező vendégfellépéssel:

Az eladott menyasszony

Víz dalma 3 felv. Zenéjét szerzeszte: Smetana Frigyes. Szövegét írta: Sahrta K. Fordította: id. Alberty Korold.

Személyek:
Katalina Várady
Katalina N. Vancs
Mari Kacsar M.
Mícha Ney B.
Anasztasia Sántó
Vanczel Gábor
Hans Ányó
Kerul Noray
Ugrl Kés
Emeraldia Fayer

Kezdeté 7 óraker.

Heti műsor:
Szerdán: néacs előadás.
Csütörtökön: Keresztapa.
Pénteken: Fido.
Szombaton: Sziget.
Vasárnap: Szmoué de Dolla.

VARSZÍNHÁZ.

Monna Vanna.

Dráma 4 felv. Irtó: Maurice Maeterlinck Ford: Alberty Emil

Személyek:
Guido Colonna Mihályfi
Marco Gál
Monna Vanna Miklós
Pinczivalo Beregi
Borso Kőrösmészai
Trivulzio Mészáros
Trivulzio Iványi
Vedó Hatosy

Kezdeté 7 óraker.

Heti műsor:
Szerdán: Páry Pál

KIRÁLY SZÍNHÁZ

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Felőli költő: Beszédeskő Irtó: Batornyi Károly. Zenéjét Heltai Jenő szerzeszte: Kacsar Pongrácz dr.

Személyek:
Kobárcza Jancsi Fedák
Iluska Medgyasszay
A gonosz mestoha Csallai
Királyasszony Szecsy
Bago Papp
A francia király Németh
A királykisasszony Bánó

Kezdeté fél 8 óraker.

Heti műsor:
Egész héten: János vitéz.

NÉPSZÍNHÁZ.

Boccaccio.

Operetta 3 felvonásban. Irták: Zelli F. és Genes II. Fordította: Evva Lajos. Zenéjét szerzeszte: Suppé F.

Személyek:
Boccaccio Komlósi
Pietro Ruszó
Scalza Pinter
Beatrice Harmath
Lolietta Pázmán
Lambertuccio Dori
Petronella Kovács
Pametta Láng
Leonello Ledovsky
Ferdinánd Kaposi
Violante Orelia
Heliné Dolné

Kezdeté 7 óraker.

Heti műsor:
Szerdán: Subancz
Csütörtökön: Hoffmann meséi
Pénteken: Lumpaculus vacabondus
Szombaton: Rátartás királykisasszony.
Vasárnap: d. u. Szokimondó asszonyok Este: Rátartás királykisasszony.

VIGSZÍNHÁZ.

Fanyar gyümölcs.

Vígjáték 5 felv. Irtó: Bracco R. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:
Elena Sz. Varsány
Erzsébet Heng. dr.
Gustavo Fenyvesi
Nina Lovigiani Tany
Violetta Elena Komlóczy
Futro Bárdi
Carlo Kassay
Szobalány Jancsó

Kezdeté fél 8 óraker.

Heti műsor:
Szerdán: Fanyar gyümölcs.
Csütörtökön: d. u. Csakaj brigádok, este: Fanyar gyümölcs.
Pénteken: Fanyar gyümölcs.
Szombaton: Fanyar gyümölcs.
Vasárnap: d. u. Diátét, este Fanyar gyümölcs.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Kaszárvér.

Operetta 2 felvonásban. előjáték-al. Stein és Landeher szövege nyomán fordította Rátartás György és Mészáros Zoltán szerzeszte: Mader Remó.

Személyek:
Erdélyi B. Sebő
Kocsis Szilvia
Rasotaky Gúth
Csakány Csépe
Csercsizky Szeyon
Alay Miron
Sarka Toldán
Képes Szentgyörgyi
Fényes Ilari Margit

Kezdeté fél 8 óraker.

Heti műsor:
Egész héten: Huszárvér.

URÁNY SZÍNHÁZ.

A párisi asszony.

Vígjáték 3 felv. Irtó: M. de Noilly. Fordította: Alberty Emil

Személyek:
Kobárcza Jancsi Fedák
Iluska Medgyasszay
A gonosz mestoha Csallai
Királyasszony Szecsy
Bago Papp
A francia király Németh
A királykisasszony Bánó

Kezdeté fél 8 óraker.

Heti műsor:
Egész héten: János vitéz.

Czipőfelsőrész „Király”
Nagy rakétát tart minden fajta felsőrészből és készíti mértékes különlegességeket

MÁRTON GYULA
czipő-felsőrész gyára
Budapest, Gyár-utca 30.
(O-utca sarkán.)
Arjegyűket kívánatra ingyen küldök.

SURÁNYI * * * SZALONCZUKORKA

Legjobb minőségben 1 kg. 4 kor., 2 kg. 7 kor., 4 kg. 12 kor. utánvételt mellett bérmentve. Finom ízes tea utómény is kapható.

Surányi Czipőkorkagyár
Hagy - Surány, Nyitra megye.

Uj „Terry” angol kar-és mellizomerősítő szabotornakészülék acélszabotornából. Nem gummi. Orvosiilag ajánlva. Kevés mozgást végzőknek igen egészséges. Gyermekeknek és ifjaknak a test szabályos fejlődését elősegíti. Gyermekeknek — frt. 2.50 Felöltötteknek — frt. 3.— Athlétáknak — frt. 6.50

„Terry” faira erősíthető univerzális izomerősítő és testgyógyászati, elsőrangú szabotornaszer. Gyermekeknek 6 ft., nőeknek 7 ft., férfiaknak 8 ft., athlétáknak 9 ft. Kertész Tódor, Budapest, Kristóftér. Sport és játék. Képes árjegyeket ingyen és bérmentve.

Magyarország legolcsóbb áruháza.

Miután több üzletet árverésen megvettünk a következő olcsó árban árasztunk:

6 darab finom férfi paltér	—	frt. 55 kor.
3 pár szines nagy téli kőcső	—	frt. 10
Szines nagy téli balzsamított ingok darabja	—	frt. 10
FR színes és fehér szim 4 sztr. ingek	—	frt. 25
Tiszta rölven n-akendő, 3 darab	—	frt. 80
Fegyverháza költői érdi harisnyák, 6 pár	—	frt. 78
Női öltözék fekete harisnyát, 3 pár	—	frt. 70
Berlini szék szelvényes deszka, darabja	—	frt. 78
FR színes és fehér szim 4 sztr. ingek	—	frt. 25
Gyermek bőrpajka 20-25 számig, kitűnő minőségű párja	—	frt. 78
20-25 számig párja	—	frt. 87
20-30 —	—	frt. 25
Perli és női cipők minden számban tartós, erős kivitelben párja	—	frt. 85
Szines asztaltövek 6 szalvétával	—	frt. 10
Jobb minőségű	—	frt. 58
Főur csizmák 6 szalvétával	—	frt. 25
Egész 16 minőségű —	—	frt. 50
1 vég fele csizma 23 méteres kanavász minden számban	—	frt. 50
Külön minőségű vázának 3 fel 50 kr., 4 fel 80 kr.	—	frt. 50
10 méteres nagy téli kendők darabja	—	frt. 80
Flanell szim órák elegáns kivitelben	—	frt. 15
Flanell blouzok	—	frt. 15

Videki megrendelések utánvétellel azonnal eszkozfittotnak.

Pál G. és Társa
BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-ut 25. szám.

LAKODALMI és egyéb alkalmi díszekédek a legfinomabban, nagyon elegánsan és a mellett szigorú ortodox kösereen eszkozol

Schwarz Ignác L.
budapesti egyetelli ortodox táblaterítő
Budapest, VII., Károly-körut 19.
Videkre is elmezt!

Csillogó karácsonyfadíszek. Teljes összeállítás frt. 2.50, 5.— és 10.— Angyalhaj. Hó. Angyalka 40 kr. Üvegdíszek 3, 5 kr. Uj gyertyatartók. Gyertyák. Ujdonság! Játék karácsonyfadíszek. Kertész Tódor. Budapest. Kristóftér. Karácsonyi kiállítás. Játék és ajándék. Képes árjegyek ingyen és bérmentve.

Fratelli Deisinger
kavalkádüllegességek Báltozt: Budapest, Anarassy-ut 9, Ferenczik-terel, Királyi Bérpalota
Videkre közvetlen Finnebeli eszkoztunk.

Férfi	6 K-tól fog.
Uster	8
Télikabát	10
Jaquet	4
Ferencz József kab. 6	6
Nadrág	4
Mellény	1

MOTHBERGER JAKAB és Krištoftér 2. sz.

Mindentemét babajátékok
olcsón és legjobban eszkozfittotnak.
Hohmann Maul és Társa
— Hasi játékgyár —
BUDAPEST,
VI., Dalnok-utca 19. szám.

Elsőrendű Singer varrógépeket
melyek leszállított, eszkoztak az eredeti gyári árakon eszkoztunk. Havi 6 és 10 koronás vásárlásra 6 évi jóállású, videkre is bértoha.

Láng Jakab és fia
varrógépgyártók
Bpest, József-körut 41.
Fők-telek:

Baross-ter 4. sz.
Nagy árjegyeket ingyen!

Ötletk készítés elsőrendű új Singer gépeket árt rakásba, melyek össze nem érő eszkoztok holmi bécsi tucat gépekkel, melyeket egyes külföldi bécsi kereskedők különféle cífra neveket állásztunk.
— Ügynekköket nem eszkoztunk —

Vatoldi harzi falusi sajt
100 db. postacsomagban 3.60 márká bérmentve. Kakaó, jél- és liszt mellett. Tiszta 4 rfd. 1.50 márká. Tea, souchon, tiszta 4 pld. 2.00 márká. 5 pld. y. megrendelésnél utánvétellel bérmentve.

Fritz Ohlendorf
Cedlburg a. Harz.

BUTOR
mindentemét, melyek leszállított árban

Sürgösen eladó.
Stelberger Manó bútorgyárosnál, Teréz-körut 40!

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasutmentén.

Vonatösszekötötések és menetárak Budapesttől (déli vasut pályaváraról.)

Abbazia, N.-Kanizsa—Pragerhofon át. Budapest d. v. ind. gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este, Abbazia—Mattuglie érk. gy. v. 9.37 este, 9.17 d. e. — Menetérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 100.10 kor., II. oszt. 77.90 kor., III. oszt. 49.90 kor.

Görz, N.-Kanizsa—Pragerhofon át. Budapest d. v. ind. gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este sz. v. 10.00 este, Görz érkezik gy. v. 10.20 este, 10.07 d. e. sz. v. 6.46 este. — Menetérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 100.10 kor., II. oszt. 77.90 kor., III. oszt. 49.90 kor.

Bozen-Griss, N.-Kanizsa—Pragerhof—Marburg—Franzesfesten át. Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este, sz. v. 10.00 este, Bozen-Griss érk. sz. v. 11.59 d. e, gy. v. 5.34 reggel, 1.45 d. u., sz. v. 11.17 éjjel. — Menetérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 132 kor., II. oszt. 94.80 kor., III. oszt. 60.70 kor., vábbá 90 napig érvényes menetjegyzetek megszakítható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 138 kor., II. oszt. 102.80 kor., III. oszt. 70.90 kor.

Meran, N.-Kanizsa—Pragerhof—Marburg—Franzesfesten át. Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este. Meran érk. sz. v. 2.00 d. u. gy. v. 7.51 d. e., 3.19 d. u. — Menetérti jegyek 30 napi érvényességel Bozen-Griss gyorsvonatokra: I. oszt. 132 kor., II. oszt. 94.80 kor., III. oszt. 60.70 kor., továbbá Bozen-Griss 90 napi érvényes menetjegyzetek, megszakítható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 138 kor., II. oszt. 102.80 kor., III. oszt. 70.90 kor.

Arco. N.-Kanizsa—Pragerhof—Marburg—Franzesfesten át. Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 este, Arco érk. sz. v. 3.29 d. u., gy. v. 9.11 d. e, 5.09 d. u. — Menetérti jegyek Mori állomásig 30 napig érvényesek, gyorsvonatokra: I. oszt. 140.20 kor., II. oszt. 101.— kor., III. oszt. 64.70 kor.
(Utánnyomás nem díjazatik.)

Pénzkölcsönt
Közvetített legnyorsaliban mindenkinek, aki hitelképes heti, havi, vagy évi törlesztésre. Haz- és idegnyorsaliban. I. II. III. helyre, értéknapióra vagy váltóra, kezességgel és kezes nélkül. SPITZER JOSEF és társai. Imi- és bankkölcsönök iradása Bpest, Damjanich u. 32.

FŐVÁROSI ORFEUM
VI., Nagymező-utca 17.
WALDMANN IMRE igazgató

Ma és minden este:
az új deczemberi műsor.
Még csak néhány napig:
A Schlierseeiek Vendéjjátéka
és a többi elsőrangú attrakció.
„Die Sommerfrische“
a Schliersee-ek új darabja,
este 9 óraker kezd a szimre.

Kizárólag csak

Valódi keleti szőnyegek a legnagyobb választékban!

A legolcsóbb szabott árak mellett.

AGÓBIÁN ÉS ADORJÁN 500 darab

IV., Váci-utca 36. szám.

(Klotild-palota).

NAGY KARÁCSONYI ÖCCÁSIÓ

Kiváló minőségű és remek rajzu valódi perzsa szőnyegek 5 frt, 7 frt, 12 frt, 20 frt, 25 frt, 35 frt és felejt.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján...

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphillist és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepető az eredmény FÉRFIUI GYENGESEGNEL (IMPOTENTIA) még öregebb egyénekknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszersek.

Rendelés délelőtti 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapesten, Erzsébet-kört 12. szám.

Félcimet: bejárat a lépcsőnél. — Kúria váróterem.

Magyar királyi államvasutak. 6382-P. 904. szám.

Pályázat.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalának üzletigazgatósága az 1905. és 1906. években szükséges

100.000 drb 2.40 vagy 2.50 m. hosszú I. rangú és 70.000 drb 2.70 méter hosszú I. rangú vasutépítményi tölgytalpára ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A 2.40-2.50 méter hosszú talpfák fele részben 1905. október hó 1-től 1905. december végéig és fele részben 1906. március 1-től 1906. május végéig, míg a 2.70 méter hosszú talpfák fele részben 1905. március 1-től 1905. július 1-ig és fele részben 1905. július 1-től 1905. december végéig szállítandók; a szállításra elvált talpfák a megjelölt határidők előtt átvételnem fognak.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló „Általános és különleges feltételek” valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál az országos iparregyesületnél, a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint alulírott üzletigazgatóság építési- és pályafenntartási osztályánál díjmentesen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ovenként 1 kor. m. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatot lepecsételve és a borítékra ezen felirattal: „Ajánlat talpfaszállításra 6382 P számhoz” legkésőbb f. évi december hó 30-ának déli 12 órájáig a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság magyar vonalának üzletigazgatóságához Budapesten, I. kerület Mészáros-utca 19. sz. (iktató hivatal) küldendő.

Budapest, 1904. november hó 30-án.

Az üzletigazgatóság.

Figyelem hölgyeim!

Ingyen küldök egy honya-mérleget, ki nálam rendel 6 koronát 12 darab zomancsozott lőzdebényt, 6 faszék, 6 faszék marványozott világos színen vagy sötétlők színen utánvételt melletti. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

FRIED LAJOS konyha-felzerelési vállalkozó Budapest, VII., Kerepesi-ut 57/B. szám. — (Luther ház). Kérem a czímetet feljegyezni.

Merénylet

az ember élete és egészsége ellen az a körülmény, hogy manapság minden kontár optikus se vkié znek tola fel magát. A művelt közönség-t félrevezetni saját karára nem lehet. Eppen ezért felszólítjuk a szüvedő embertiséget: legujabb modellel cs. és kir. kizárólagosan a szüvedő embertiséget saját orvosi szaktudásával készíttető gummy servközlőknél megtekintésére. A servközlő viseléséről semminemű kellemetlen nyomást nem gyakorol, ugy éjjel, mint nappal hordható s a sörvet kímoldhatóanál vassalartva, ugy hogy nem egyszer 8 von maga után. Az ár, az anyag rök teljes gyógyulást emelkedő dandára vált záiban. Egy-oldalu 7 és 10 frt, kétoldalu 10 és 16 frt. Gyermekeknek a fejevel olesob: Minden állalank kézi-ott servközlőrt jótállást vállalunk s e tekintetben garancziát képez, hogy czegek a szakmában legregibb (al. kők 1858-ban) s e hosszas praxis aitt első alkalommal volt a servek kidolgozásával megismerkedhetni. — Meg nem felelt készreél és díjtalanul megjelölre kiscere-llnek. Barki által ajánlott asoziruzás servközlő 2 frtért szállítunk. Postai széküldés a monarchia és a külföld terül tóra csakis utánvételt melletti történik. A pénz előztes beküldésnél bérmentve. Árjegyzék kívánatra ingyen. —

Pollitzer Mór és Fia csás. kizárólagosan szabadalmazott orvosi közzeszerök Budapest, V/9, Deák Ferenc-utca 10. sz.

A titkos betegségek

alapos gyógyításáról.

Ne sajnálja senki a fáradozást ilyen komoly ügyben, jelentkeznek egyszer személyesen, mert a legujabban külföldön beszerzett speciális műszerekkel a legregibb betegségek is pontosan meg lehet határozni a székelyét, eltorzodását, minőségét, korokozóját; bármily mélyen fészkelte is bu magát a kóranyag a szervezetbe, vagy a test nedvéibe. Ezen beható vizsgálat alapján teljes biztossággal meghatározható a betegség állapota megfelelő, alapos gyógyuláshoz vezetó speciális gyógyítási mód is, amelyel mindenki, foglalkozásának megzavarása nélkül, otthon is elvégezhet. Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak írja le a baját, a melynek pontos átvizsgálása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszereket is a — legnagyobb titoktartás mellett. Leveleibe válaszbellyeket mellékeljen A gyógyszeresét befejezése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Ilyen tökéletes és hézagpótló hazánkban Dr. Palócz v. kórházi orvos, speciális országos hírt intézete (Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.) ahol jóakarattal, öszméné és lelkiismeretesen kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő a nemi élettről felvilágosítást, ahol a beteg vére és testnedvi megtisztulnak, ideget megerősödnek, és egész szervezet megszabadul a kóranyagoktól és lelki kínjai is megszűnnek.

A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az ó speciális gyógymódojával még a legelhanyagotabb esetekben is, a bujakoros sebeket, hugycső-, hólyag-, ideg és hágnérzcs-bajoktól sérveket, az öniertőzés és szülisiz utóbajait, magömlést elyengült férferőt (impotenciát), kezdődő elmezavart aranyeret, vérhajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyédtől vézki naponta délelőtti 10 óratól delután 6 óráig, (vasárnap déli 12 óráig).

Czim: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Legszöb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like '1 keszéljétség vasgry 3 db', '1 szőnyeg asztalra', '1 szőnyeg paplan', etc.

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-kört 20. szám. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Védőár megrendelés postóban eszéküldésnek, nem tesztó árak kiscere-llésnek, vagy a réns visszaküld.

Gyógyítható a sérv?

Erre vonatkozó tanulmány éppen most hagyta el a sajtót. A kúrveket, mely számos eredeti felvételt tartalmaz, bárhinek ki címé tudatja, INGYEN ÉS BÉRMENŦVE zárt borítékban küldi: POLLITZER MÓR és FIA utóda cs. és kir. kir. szabadalmazott orvosi közzeszerggy Budapest, V/9, Deák Ferenc-utca 10. szám. A címre ügyeljenk! Legregibb cég e szakmában! Alapítottott 1858-ban!

KÉRJE ingylen és bérmentve gazdagon illusztrált árjegyzékmet 800 ábrával órik, arany és ezüstárakról. Károly János első órágyár Brúx 1297. szám. (Göszhország.) Valódi nikkeli óronyosremontoir óra lénczkal és lórtokkal 2 forint 25, 3 db 6 frt 50. Nincsen keezkázat! Kiscere-llés megengedve vagy a pénz vissza.

Butor részlettézett vagy meghatározott idésre szolid irak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Polvilágosítású szolgá. LISZT ISTVÁN BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utca 2. sz. (Egyo-ter sarkán.) Butorraktárban. A legujabb butoralkumunkat több mint 500 képpel kivanalra 50 állér ellen bérmentve küldetük.

500 koronát fizetek annak, aki Kothé szájvize után ismét fogfájást kap, vagy atinek szája rossz szaga. Egy állér ára 74 állér. Jóba. George Kothé Nuchf. E. GEITLER, Berlin. Főraktár Budapest Török Józsefnél, király-utca 12. Dr. Egger Leó & Egger 2-nél, gyöngyöztár a nádorhoz. Váci-kört 17, valamint minden gyógyszerárban és droczuáriában.

Mig nem késő vegye meg mindenki! Az új átoldozott V. kiadás-mal most megjelent VÉDEKEZÉS a fertözó nemi betegségek és tehetetlenség ellen és azok gyógyítása ez. művet két kötetben. Irtá: Weisz J. volt csász. és kir. katonarorvos. Ezen ml, melynek első kiadása Párisban kiállítást nyert, rendkívül fontos felvilágosítókat tartalmaz a nagyközönség számára, mert nemcsak, hogy leírja az okokat és a gyógyítást, hanem közi a legfontosabbat a védekezést is. A két kötet (480 oldal) ára 14 koroná. A pénz előztes beküldéses ellenében 10% engedmény és bérmentve szállítva. Megrendeléből havi 2 koronás részletként melletti is (4 kor. utánvételrel) Weisz J. B. néi Budapest, Deák Ferenc-utca 3., IV. em. 40.

Oh jaj! A ki Egger mellpasztilláit csak egyszer is használta, meg van győződve arról, hogy azok közhögnél, rekedtségű, elnyálkásodásnál, a legrossz szorvet minden szavarnál gyors és biztos hatásúak. Doboza 1 Koroná és 2 Koroná. Fró-adoboz 50 állér. Fő-és szétküldési raktár: „NADOR”-gyógyszertár BUDAPEST, VI., Váci-kört 17.

Éljen! EGGER-mellpasztilla csakhamar megszabadított!

